VIAȚA ILUSTRATĂ

ANUL VIII. Nr. 1. IANUARIE 1941.

Anul VIII Ianuarie 1941 Nr. 1

VIAŢA ILUSTRATĂ

Trecut în reg. special dela Trib. Kolozsvár — Cluj S. III, Nr. 114/1938.

DESCHIDEŢI-MI PORŢILE DREPTĂŢII...

de V. SĂMĂRTINEAN

A fost un moment de brutală stupoare. Feţele apostolilor se făcuseră livide de mânie şi de revoltă. Atitudinea ostilă şi ingrată a acestor samarineni, i-a uluit şi i-a scandalizat. Cum, e posibil ca satul acesta ascuns la poalele dealului, să refuze a-l găzdui pentru o noapte pe Mântuitorul? Prestigiul Său crescuse vertiginos şi era cunoscut şi prin partea locului. Alături de cei din Iudeia şi Galileia, şi cei din Samaria au crezut în El şi se împărtăşiseră din plin de Cuvântul şi de minunile Sale. Şi aici, în cetăţile şi satele din Samaria, Fiul lui Dmnezeu, a dat orbilor vederea, a vindecat pe cei paratici, a săturat pe cei flămânzi... Dece, dar, această schimbare intempestivă în atitudinea samarinenilor? Cărui fapt se datoreşte schimbarea aceasta subită petrecută în sufletul acestor oameni? Indignarea apostolilor nu cunoaşte margini. Erau extrem de susceptibili şi nu erau încă vindecaţi complect de vanităţile lumii. Stăteau încă sub imperiul patimilor omeneşti pe cari, cu toate îndemnurile statornice şi persuasive ale Mântuitorului, nu şi le puteau reprima îndeajuns. Acum dăduseră glas resentimentelor şi cereau să fie pedepsit satul acesta de samariteni care le-a refuzat găzduirea. Orgoliul lor fusese rănit. Se cerea să fie reabilitat. „Doamne, voeşti să zicem să se coboare foc din cer şi să-i mistuiască, cum a făcut şi Ilie", izbucniră impetuos Iacob şi Ioan, aceşti fii ai tunetului cari nu şi-au desminţit niciodată porecla temerară ce li se dase. Foc din cer! E cea mai dreaptă măsură de represalii care se poate lua împotriva satului acesta care i-a ofensat într'un mod atât de insolent şi de cinic. Dar Mântuitorul, deşi rămăsese o clipă profund consternat de purtarea inexplicabilă a satului acesta de samarineni, n'a ieşit din calmul şi seninătatea Sa de totdeauna. Aceiaşi suverană stăpânire de sine, aceiaşi linişte de totdeauna. Incidentul este, fără 'ndoială penibil. Nu numai apostolii, ci însuşi Mântuitorul a rămas dureros contrariat când i s'a comunicat de către cei doi „vestitori" refuzul samarinenilor de a le da adăpost. Altădată, nu de mult, aici în Samaria, în cetatea Sihar, după ce a vorbit femeii lângă fântâna lui Iacob despre „apa vie" care te face să nu mai însetezi niciodată şi dupăce toţi se convinseră că au în faţa lor pe însuşi Messia, Mântuitorul lumii, toţi l-au rugat atât de stăruitor să rămână la ei. Şi El a rămas acolo două zile. Iar acum? Ce 'nseamnă această surpriză neplăcută? Această adversitate neaşteptată? Să fie o prevestire sumbră? Să fie oare primul semn, primul avertisment că drumul calvarului începe pentru El, aici în satul acesta obscur din Samaria? Ce va fi acolo jos, la Ierusalim? Viziunea fulgurantă a patimilor Sale nu-l intimidează însă. Nu poate să-l încovoaie. E ferm hotărât să 'nfrunte

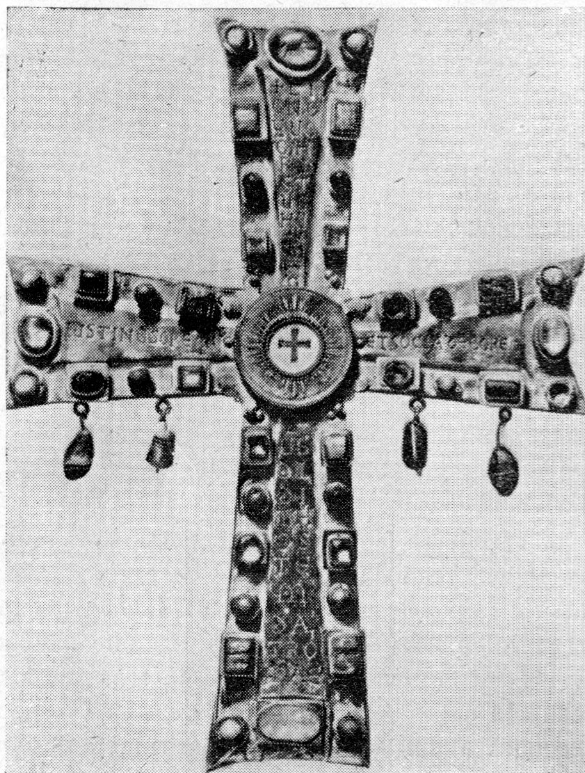
Paciurea: Zeul războiului

orice adversitate ce i se va pune în cale. Intâmplarea aceasta absurdă şi insipidă cu samarinenii nu este propriu zis o patimă, o suferinţă. E un simplu fapt divers, banal şi anost, care nu merită nici cea mai mică atenţie şi căruia nu trebuie să i se dea amploarea pe care i-o daseră apostolii Săi. Dar mai ales, această întâmplare, această atitudine a samarinenilor, oricât ar fi de injustă şi de ingrată, nu impune nici-o reacţiune. Să pedepsească satul acesta cu foc pentru atitudinea lui refractară? Cele două spirite de frondă, cei doi fii ai tunetului, cereau în numele tuturor ucenicilor această pedeapsă draconică. Demnitatea lor personală fusese ultragiată. Se cerea să fie reparată. Era vorba, aşadar, de amorul propriu, de demnitatea personală a Mântuitorului şi a ucenicilor Săi. Iată raţiunea pentru care se cerea aplicarea acestei pedepse. „Doamne, voeşti să zicem să se coboare foc din cer şi să-i mistuiască?"... Vorbele apostolilor sună atât de straniu în sufletul Mântuitorului. Să pedepsească satul acesta? De ce? O umbră de melancolie învăluie chipul blând al Mântuitorului. Mai mult decât elasticitatea credinţei şi ingratitudinea samarinenilor, îl doare meschinăria şi lipsa de înţelegere a ucenicilor Săi. De aproape trei ani de zile oamenii aceştia stau în preajma Sa. L-au urmat entuziaşti pe toate drumurile Sale misionare. Dar nici până acum n'au înţeles că El n'a venit în lume să caute satisfacţii personale, ci să facă voia Tatălui Său din ceruri. A venit să zidească, nu să dărâme. Să clădească, nu să distrugă. Să mântuiască sufletele oamenilor, nu să le piardă. De câte ori nu i s'a făcut milă de norodul acesta ferecat în lanţurile păcatului, de mulţimile acestea cari rătăceau ca o turmă fără păstor pe căile pierzaniei şi nu mai găseau vadul cel drept care duce la Dumnezeu! Să pedepsească satul acesta cu foc din cer? Călătoria din timpul zilei fusese lungă şi grea. Era o căldură toridă şi era extrem de obosit. Ar fi vrut să se reconforteze peste noapte în satul acesta, pentru a-şi putea continua în zorii zilei, cu puteri refăcute, drumul Său spre Ierusalim. Gestul iresponsabil şi agresiv al acestor samariteni a fost o mare decepţie pentru El? Dar, pentru atâta lucru, de ce să-i pedepsească cu foc din cer? Prin purtarea lor detestabilă, oamenii aceştia s'au pedepsit singuri. Căci nici-o minune nu se va mai face de azi înainte în satul acesta. Nici-un bolnav nu va mai fi vindecat. Nici-un orb nu va mai primi vederea. Nici-un paralitic nu va mai fi tămăduit. Nici-un flămând nu va mai fi săturat. Nici-un suflet nu va mai auzi Cuvântul Domnului. Nu era inutilă, deci, pedeapsa cu foc din cer?...

„Nu ştiţi ai cărui duh sunteţi. Că Fiul Omului n'a venit să piardă sufletele oamenilor, ci să le mântuiască", le spuse într'un târziu Mântuitorul, sobru şi cu ton de părintească dojană. S'a sculat apoi de pe marginea drumului unde se odihnea, şi urmat de ucenicii Săi, s'a dus într'alt sat...

Misiunea Mântuitorului era ineluctabil trasată: să facă voia Tatălui Său din ceruri. Lucrarea Sa avea un caracter prin excelenţă constructiv. Era o lucrare de fecundă zidire spirituală. Mântuitorul a fost trimis în lume să zidească Impărăţia lui Dumnezeu, să arate oamenilor drumul de ascensiune către cer. Misiunea aceasta nu admitea nici-o abdicare, nici-un compromis. In grădina Ghetsimane, ochii Săi s'au ridicat cu obidă spre Tatăl Său din cer şi buzele Sale au rostit această palpitantă rugăciune, în timp ce pe faţa Sa curgea sudoare de sânge: „Părinte, de voeşti, treacă dela mine paharul acesta, însă nu voia mea, ci voia Ta să se facă:" Şi voia Tatălui Său din ceruri a făcut-o, nu pe a Sa. Luând chip de rob „şi ascultător făcându-se până la moarte", Mântuitorul n'a cunoscut niciodată ezitarea şi echivocul, atunci când a fost vorba să împlinească voia Tatălui Său din ceruri. „Mâncarea mea este să fac voia celui ce m'a trimis şi să săvârşesc lucrul lui", le spuse El odată ucenicilor. La rândul Său, Mântuitorul a cerut şi apostolilor şi ne-a cerut şi nouă să facem voia Tatălui Său din ceruri, al Său şi al nostru al tuturora. Toată învăţătura Sa minunată, inalterabilă şi vie, se poate rezuma în această lapidară propoziţie: să facem voia Tatălui nostru din ceruri. Este suprema concepţie de viaţă spirituală pe care a promovat-o Mântuitorul.

A, dacă am face voia Tatălui nostru din ceruri! Dacă n'am face voia Satanei, care ne 'ndeamnă la crimă şi fărădelege! Desigur nu s'ar mai auzi vaerul acesta impresionant din lume, nici plânsetul acesta sfâşietor de pe uliţele noastre. Nu s'ar mai vedea măcelul acesta groaznic de pe câmpurile de luptă, încăerările acestea fratricide dintre oameni. N'ar mai curge pâraiele acestea de lacrimi şi de sânge. N'ar mai fi aceste nopţi oribile şi sângeroase ale sf. Bartolomeu. N'ar mai cunoaşte oamenii drumurile de amară bejenie. N'ar mai fi în lume această dureroasă oscilare între forţă şi dreptate. N'am mai trăi atâtea zile întunecate de incertitudine şi de anxietate. N'ar mai fi haosul şi dezaxarea aceasta pe toate tărâmurile vieţii omeneşti. N'ar mai fi convulsiunile acestea sociale cu aspecte atât de bizare şi de stupide. N'ar mai izbucni războaiele, aceste încleştări uriaşe dintre popoare, la răstimpuri de câteva decenii numai. N'ar mai fi cadrilul acesta

Cruce bizantină

funest al morţii pe toată faţa pământului. N'ar mai trebui să aşteptăm sosirea Crăciunului în tranşeele acestea sinistre şi să strigăm cu accente de mare durere în glas, împreună cu prorocul Ieremia: „O, pieptul meu! O, pieptul meu! O, pereţi ai inimii mele! Inima mea zvâcneşte şi nu poate avea tihnă. Fiindcă sunet de trâmbiţă aud eu şi zarvă de războiu:“ ...

Sunet de trâmbiţă aud eu şi zarvă de războiu!... E al doilea Crăciun pe care-l prăznuim sub semnul întunericului şi al morţii. Colindele nu mai pot răzbate până la sufletele noastre. Lumina Soarelui Dreptăţii, născută în peşterea Vifleemului, este adânc eclipsată de fumul bombelor incendiare. Cântecul îngerilor este acoperit de bubuitul tunurilor. Zăpada este înroşită de sângele miilor de tineri cari mor cu mitraliera în braţe pe câmpurile de luptă. Ce să mai caute în lume Cel care a adus „pacea şi bunăvoirea între oameni“?... O mare durere ne copleşeşte sufletele la praznicul acesta al Naşterii Domnului şi o întrebare se ridică năvalnic din inima noastră: Care va fi sfârşitul? Va triumfa dreptatea sau forţa oarbă? Vor învinge cei cari luptă pentru dreptate sau cei cari vor să domine lumea şi sufletul popoarelor cu forţa? Se va face voia Tatălui din ceruri, sau se va face voia Satanei?... Va birui dreptatea imanentă sau forţa brutală şi odioasă?... Aceasta-i întrebarea...

Drama sângeroasă prin care trece omenirea astăzi a reactualizat, cu o violentă imperativitate de data aceasta, vechea şi etern controversata problemă a luptei dintre forţă şi drept. Această problemă nevralgică a luptei dintre forţă şi drept a fost lăsată multă vreme în penumbra uitărilor. Odată cu izbucnirea celei mai teribile conflagranţii pe care a cunoscut-o vreodată lumea, ea a fost scoasă la luminişul discuţiilor şi a fost despicată cu multă îndrăzneală de către doctrinari. Dece nu se poate concilia dreptul cu forţa? Dece nu se termină odată duelul acesta patetic, antagonismul acesta ireductibil dintre forţă şi dreptate? Dece nu se poate pune capăt odată conflictului înverşunat dintre justiţie şi violenţă? Formidabila, telurica declanşare de forţă oarbă care face să geamă pă-

Tizian: Sfânta Familie

mântul dela un capăt la celălalt şi ne cutremură până în străfundurile sufletului, această deslănţuire năpraznică şi bestială a celor mai abjecte şi mai imunde instincte ale omului care aduce moartea şi distrugerea pretutindeni, care face să curgă pâraie de lacrimi şi de sânge în lume şi care ne sugerează prin aspectele ei apocaliptice implacabila sentinţă biblică „pământul a fost dat duhului întunerecului“, îşi caută o platformă de legitimare teoretică. Se încearcă şi astăzi, aşa cum s'a încercat odinioară de către Rudolh Ihering şi alte capete viguroase din galeria juriştilor lumii, să se facă apologia forţei, să i se justifice necesitatea. Se reeditează argumente vechi şi se invocă altele noui pentru a se demonstra că forţa, adecă războiul, este „un rău necesar“. Că el vine ca o fatalitate inexorabilă. Că ororile lui sunt inevitabile. Că măcelul acesta îngrozitor, masacrul acesta oribil, nu se poate înlătura. Că forţa este unicul mijloc prin care se creiază dreptul, singura modalitate prin care se cimentează dreptatea. Nu trebuie să fim, deci, sentimentali şi să plângem pe hecatombele acestea impresionante de cadavre, chiar dacă vom avea nefericirea să descoperim printre ele un tată adorat sau un frate scump, un soţ ideal sau un logodnic neuitat. Nu trebue să ne înspăimânte holocaustul acesta cutremurător. Războiul este, fără 'ndoială, o puternică răbufnire de ură şi de resentimente îndelung comprimate. Dar războiul este în acelaş timp un factor incontestabil de progres, afirmă adepţii forţei, cu ton atât de peremptoriu şi de categoric. Războiul este o calamitate, dar şi o mare binefacere pentru omenire. Războiul fereşte omenirea de osificare şi de stagnare, o regenerează, o umple de vitalitate şi de elanuri creatoare. Războiul imprimă omenirii impulsuri viguroase spre orizonturi de viaţă mai intensă, mai fecundă. Pacea este o formă devalorizată de viaţă care aduce cu sine împietrirea pe loc şi anchilozarea. E o laşitate în faţa sacrificiului.

In aparenţă, pledoaria apologeţilor forţei şi în general a tuturor acelora cari detestă „armele dreptăţii“ şi luptă cu arme pământeşti, pare a fi destul de ispititoare. In realitate însă, toate strădaniile acelora cari încearcă să legitimeze forţa, indiferent cari sunt manifestările ei, rămân inoperante, fiindcă nimic nu poate converti pe cei mulţi, pe cei însetaţi de dreptate, să trăiască sub imperiul nefast al forţei. Cu „armele dreptăţii“ luptă cei mulţi. Cei cari se trudesc să urce către Dumnezeu. Să reabiliteze demnitatea omului de fiinţă purcesă din Dumnezeu, creată după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu. Armele dreptăţii sunt singurele arme cu cari luptă fiii lui Dumnezeu. Forţa, ori cari ar fi modurile ei de exteriorizare, este arma cu care luptă Satana, constitue apanajul acestuia. Evident, cum am spus mai sus, teoriile prin cari se încearcă să se facă apologia războiului şi să se justifice necesitatea forţei, nu sunt cu totul lipsite de temei. Aceste dispute ideologice sunt uneori destul de seducătoare şi de interesante. Dar oricât de mult s'ar articula temeinicia argumentelor pe cari se sprijină, teoriile acestea prin cari se încearcă să se legitimeze forţa au un suport de documentare extrem de fragil şi te izbeşte dela prima privire caracterul lor „forţat“, ceiace le face susceptibile de a fi răsturnate la cea mai timidă confruntare cu imperativele logicei şi comandamentele inflexibile ale sufletului omenesc.

Trebue să facem însă o concesiune în favoarea forţei. Trebue să admitem că într'o oarecare măsură forţa este necesară uneori. Intervenţia forţei se impune ori de câte ori n'avem alte mijloace la îndemână pentru a traduce în realitate ideia abstractă a justiţiei. Pentru a face să se respecte dreptatea avem nevoie de un instrument de constrângere materială, de coerciţiune fizică. Avem nevoie de forţă. Aceasta ne face să aderăm în parte la părerea lui Ihering, concretizată în cunoscuta maximă „forţa fără drept este oarbă, dreptul fără forţă este neputincios“. (Spunem în parte, întrucât astfel cum este formulată maxima lui Ihering, arătând interdependenţa care trebue să existe între forţă şi drept, omite să subordoneze forţa, dreptului). Justiţia ţine cu o mână cumpăna dreptăţii şi cu cealaltă sabia cu care o apără. Sabia fără cumpănă este puterea brutală. Cumpăna fără sabie este neputinţa dreptului. Avem, prin urmare, nevoe şi de forţă pentru afirmarea ideilor de dreptate. Dar de aci până la decretarea forţei ca principiu suveran şi exclusiv de guvernare a raporturilor dintre oameni şi state, este o cale infinit de lungă, este o barieră insurmontabilă... După conjuncturile actuale nu putem să întrevedem care va fi fizionomia lumii de mâine pentru care se varsă atâta sânge şi se prefac în pulbere strădaniile atâtor veacuri de civilizaţie omenească. Oricât am fi de optimişti, nu putem să ne lăsăm subjugaţi de iluzia că lumea de mâine va fi un ostrov de pace şi de eternă lumină în care vor curge râuri abundente de lapte şi de miere. Nu credem în lumea aceasta ideală şi utopică, chiar dacă cei cari sunt chemaţi să zidească această lume ar avea o baghetă magică şi ar lovi cu această baghetă în ruinele lumii care se prăpădeşte acum sub acţiunea distructivă a războiului. Oricât ar fi de mari „chinurile facerii“ lumii de mâine, nimic nu ne îndreptăţeşte să credem

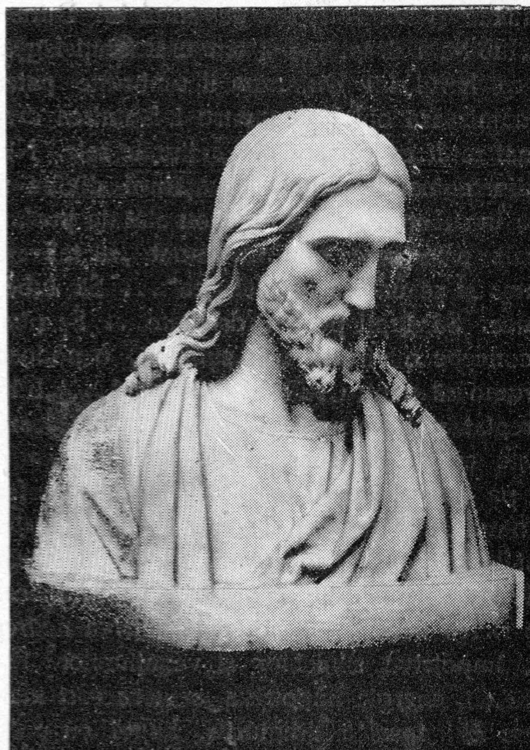

Luini: Fecioara Maria

că această lume va fi un paradis. Dar ce va fi atunci? Cum am spus nu putem face încă nici cel mai palid pronostic. N'avem încă suficiente elemente pe care să ne bazăm viziunea noastră. Aparențele lasă însă să se întrezărească conturul vag al acestei lumi, iar constructorii acestei lumi ne dau asigurări solemne, că ea va avea temelii invulnerabile de dreptate pentru toate popoarele. Dreptatea va fi „piatra din capul unghiului" pe care se va zidi grandiosul edificiu al lumii de mâine. Iată o splendidă concepție. O concepție constructivă și infailibilă, care poartă în ea reflexul inefabil al concepției Mântuitorului, pe care am relatat-o în rândurile liminare ale studiului acesta. Dacă acesta este adevărul, dacă se va înfăptui într'adevăr lumea pe care o preconizează cei cari conduc astăzi destinul ei, o, atunci, putem nădăjdui că se vor pune bazele unei păci durabile și fecunde. Dacă se va nesocoti însă ideia de justiție și se va crea o rânduială bazată pe forță, atunci pacea care se va încheia la sfârșitul acestui groaznic războiu nu va avea altă menire decât aceia de a perpetua războaiele dintre popoare. Pacea aceasta va conține în ea germenii unui viitor războiu. Va fi o pace hibridă. O pace artificială.

Așadar, două principii antinomice, două concepții diametral opuse, stau față în față și-și dispută cu vehemență privilegiul de a sta la baza orânduirilor sociale și politice ale omenirii: dreptul forței și forța dreptului.

Forța brutală și oarbă, ca principiu de ocârmuire, atât în interiorul statelor cât și în relațiile dintre state, este socotită de toată lumea ca o monstruozitate. Dreptul forței de a regiza destinul omenirii, de a dispune de soarta colectivităților organizate în state, precum și a indivizilor considerați în singularitatea lor, este o sinistră aberație. Intotdeauna, forța a fost dezavuată cu supremă, cu neistovită energie, fiind un mijloc primitiv și odios de soluționare a litigiilor dintre oameni barbar și cu totul incompatibil cu demnitatea omului. Intotdeauna a fost reprimată cu ultimă vigoare întrebuințarea mijloacelor violente pentru curmarea conflictelor omenești. Cu atât mai mult astăzi, când stadiul de civilizație și de cultură la care a ajuns omenirea exclude prin definiție folosirea forței ca mijloc de aplanare a diferendelor dintre state și oameni. Omul, acestă superbă coroană a creaturilor lui Dumnezeu, își dă seama că astăzi nu mai poate recurge la forță decât cu riscul de a-și intuneca în chip oribil ființa lui lăuntrică. Toate gândurile omului trebue să suie astăzi către Dumnezeu. Către Dumnezeu, izvorul supremei dreptăți. Toate rosturile sale trebue să fie fecundate de harul lui Dumnezeu, unica putere spirituală care-l poate duce pe om la fericire deplină și împăcare. Toate eforturile omului trebue să tindă spre cer, spre desăvârșire. Cerul este o fortăreață puternică, inexpugnabilă. Păzită de armata invincibilă a cetelor îngerești, aceasta cetate a cerului nu va putea fi cucerită niciodată cu forța fizică. Cerul trebue cucerit cu armele luminii, ale

M. Kessels: Isus Hristos

dreptăţii, ale binelui. Iată dece omul conştient de demnitatea şi de rosturile sale spirituale, repudiază forţa. Fiindcă forţa îl degradează pe om, îl coboară la treapta de animal.

E aşa de puternic şi de indelebil ancorat simţământul de dreptate în conştiinţa omului, încât nimeni nu-l va putea smulge de-acolo vreodată. Nu creştinismul a sădit propriu zis ideia de dreptate în inima omului. Ea exista în inima omului şi înainte de creştinism. Sf. apostol Pavel spune în această privinţă că „păgânii cari n'au lege, din fire fac ale legii... legea le e scrisă în inimile, în cugetul şi gândurile lor". Creştinismul a convertit multe din normele de morală în norme de drept pozitiv, după cum spune Fustel de Coulange. Creştinismul a intensificat simţământul de dreptate care exista latent în inima omului, l-a potenţat, i-a dat o fiziomonie mai precisă şi mai accentuată, un conţinut mai substanţial. Din inima fiecărei om irumpe, vulcanic şi impetuos, strigătul după dreptate. E un strigăt care nu va putea fi ştrangulat niciodată, ca şi cel de libertate. Fiecare om cere să i se facă dreptate. Fiecare om pretinde ca să i se facă dreptate. Fiecare om crede cu fanatism în dreptate. O exaltă puternic şi neîncetat în sufletul său. Se prinde de dreptate cu violenţă, cu o tenacitate impresionantă. Luptă pentru înfăptuirea ei cu o încordare care atinge paroxismul, cu o putere atât de uimitoare, încât se pare că toate fibrele sufletului său sunt pătrunse, sunt adânc galvanizate de cuvântul lui Dumnezeu: „Iubit-am dreptatea şi am urât fărădelegea". Pare că harul lui Dumezeu îl umbreşte patern şi-i dinamizează opintirile pentru înfăptuirea dreptăţii mai mult ca oricare din acţiunile sale. Niciunul din comandamentele învăţăturii divine nu găseşte în sufletul omului un ecou atât de profund ca acela prin care este îndemnat „să iubească dreptatea şi să urască fărădelegea"... Să iubeşti dreptatea. Să lupţi pentru dreptate... Se poate oare concepe o virtute mai sublimă, o podoabă mai frumoasă pentru sufletul omenesc?... „Iubit-am dreptatea şi am urât fărădelegea!" Dumnezeu vorbeşte astfel. El, soarele dreptăţii. Stânca de granit pe care se zidesc toate nădejdile, toate fericirile omului! Dumnezeu îl inspiră pe om, îl ajută în luptele sale pentru dreptate, îi binecuvintează roadele ostenelilor sale pentru dreptate. Fiecare om se ridică dârz şi incendiar împotriva nedreptăţilor, împotriva silniciilor şi vexaţiunilor. Protestează cu energie împotriva acelora cari îi nesocotesc şi-i încalcă drepturile. Luptă cu puteri uriaşe şi prăvălitoare pentru afirmarea unui drept, pentru valorificarea unei pretenţiuni juste şi nu înţelege să capituleze în faţa obstacolelor, oricât ar fi de grele. „Vreau să mi se facă dreptate, chiar dacă ar peri lumea întreagă", izbucneşte omul sfâşietor şi patetic!... Fiat justitia et pereat mundus!... Exclamaţia aceasta nu-i o simplă efuziune lirică şi sentimentală. Nu este o explozie vagă şi de circumstanţă. Ea vădeşte o stare permanentă a sufletului omenesc şi arată ce adâncă aderenţă are sentimentul de dreptate în inima omului. Ea învederează lupta titanică, demiurgică, lupta pe viaţă şi pe moarte, pe care o duce omul pentru înfăptuirea dreptăţii pe pământ. Ideia de dreptate este ontologic legată de sufletul omenesc, este adânc înfiptă, adânc înrădăcinată în sufletul omului. De aceia luptă omul cu atâta ardoare, cu atâta elan pentru dreptate. Dreptatea nu este o ficţiune a sufletului omenesc, nu este un simplu miraj. Dreptate este o merinde spirituală fără de care nu se poate concepe fiinţarea sufletului omenesc. Dreptatea este climatul în care respiră şi palpită inima omului. E „spaţiul vital" al sufletului omenesc. Este crezul demnităţii omeneşti dela care nu se admite nici-o abdicare. E piatra de granit de care se sfărâmă toate potrivniciile. Dreptatea este forţa spirituală care alină durerile, fructifică nădejdile viitorului şi voinţa aspră de a răpune fărădelegea. E candela care luminează drumul biruinţelor omului. E ţinta spre care converg toate elanurile omului.

Poate fi dreptatea sugrumată de forţă?

Aceasta-i întrebarea.

Răspunsul la această întrebare, chiar şi pentru cei cari nu privesc problema aceasta prin prisma concepţiei creştine, nu poate fi decât unul: forţa nu va putea sugruma niciodată dreptatea, fiindcă dreptatea purcede dela Dmnezeu, îşi are izvorul în Dumnezeu. Dreptatea se identifică, fireşte nu în înţelesul material al cuvântului, cu Dumnezeu. Dumnezeu este dreptate, aşa cum este sfinţenie, aşa cum este atotputernicie, aşa cum este iubire. Noţiunea de Dumnezeu nu poate fi concepută fără noţiunea de dreptate. Sunt indisolubil legate una de alta. Dumnezeu este întruparea absolută şi desăvârşită a dreptăţii. „Dreptatea lui Dumnezeu este dreptate în veac şi cuvântul Său adevărul", spune atât de substanţial Biblia. Ca atare, cei cari neagă dreptatea, îl neagă pe Dumnezcu. Cei cari sabotează dreptatea, îl sabotează pe Dumnezeu. Cei cari sfidează dreptatea, îl sfidează pe Dumnezeu. Cei cari luptă împotriva dreptăţii, luptă împotriva lui Dumnezeu. Cei cari hulesc şi fac obstrucţie dreptăţii, îl hulesc şi-i fac obstrucţie lui Dumnezeu. Cei cari luptă pentru izgonirea dreptăţii din lume, luptă pentru izgoni-

Andrea del Sarto: Sf. Ioan Botezătorul

rea lui Dumnezeu din lume. A lupta însă împotriva lui Dumnezeu, este o imposibilitate. Astfel fiind, și lupta împotriva dreptății apare ca o imposibilitate, ca un nonsens, ca o mare absurditate. Și precum cei cari se ridică împotriva lui Dumnezeu sunt fulgerați și se prăbușesc în smârcurile pământului, tot astfel și cei cari luptă împotriva dreptății cad înfrânți și se prefac în pulbere. Dumnezeu va seca toate mâinile „cari împletesc fărădelege și nedreptate". Se 'ntâmplă ca dreptatea să fie uneori adânc eclipsată să treacă prin perioade de criză și de carență, să fie supusă unor grele încercări, așa cum s'a întâmplat în veacul acesta de totale apostazii spirituale. Se 'ntâmplă ca forța să clatine uneori temeliile dreptății, stărutor și temerar. Dar nu va putea-o niciodată distruge, fiindcă ea este veșnică și nebiruită după cum ființa lui Dumnezeu din care iradiază și cu care se contopește, este veșnică și nebiruită. Cu cât încercările de a înăbuși dreptatea sunt mai violente, cu atât reacțiunea va fi mai mare și dreptatea va ieși mai consolidată, mai neperitoare. Dreptatea nu poate fi sugrumată de forță, fiindcă „ea privește din cer". Dumnezeu care este personificarea prin excelență a dreptății, stă totdeauna alături de cei cari luptă cu „armele dreptății", – „puternice la Dumnezeu ca să dărâme toate întăriturile" –, alături de cei cari suferă pentru dreptate. Nu le spune oare El acestora: „Fericiți sunt cei goniți pentru dreptate că a lor este Impărăția Cerurilor"?...

Când ni se vor închide porțile dreptății să ne plecăm genunchii cu mare umilință și nădejde și să cerem dreptate dela Dumnezeu, temeiul ultim al tuturor darurilor, izvorul supremei dreptăți. Fiindcă El „iubește dreptatea și urăște fărădelegea". Fiindcă tronul Său toiag al dreptății este, toiagul împărăției Sale. Fiindcă El ne-a făgăduit că va „sătura pe cei ce flămânzesc și însetează de dreptate". Să ne rugăm lui Dumnezeu cu multă cucernicie ca să descopere tuturor oamenilor „evanghelia dreptății" Sale. Atunci va fi „bunăînvoire între oameni și pace pe pământ"...

Dacă vor mai veni și în anul acesta copiii cu colindul, să nu-i alungați dela casele voastre. Lăsați-i să cânte, în căderea fulgilor de zăpadă. Sufletul lor e alb ca fulgii aceștia de zăpadă. Lăsați-i să vestească nașterea Mântuitorului în peștera Vifleemului și să ne aducă aminte că Fiul lui Dumnezeu cere harică sălășluire și în sufletele noastre.

Paciurea: Sfinx

INSERARE

de TEODOR CICEU

Soarele coboară în amurg trudit
Și dornic să se culce după deal;
Iar noaptea se coboară ca un val
Și-acopere pământul adormit.

Cu fruntea 'ncununată de sudoare
– Pe cărărui, pe drum, pe luncă –
Obosiți se 'ntorc țăranii dela muncă,
Cu chipul mulțumit și arși de soare.

Țarina rămâne liniștită
Și 'n această pașnică 'nserare,
Dumnezeu revarsă binecuvântare
Pe fiecare frunte ostenită.

AȘ VREA

de TEODOR CICEU

Intr un amurg, când pacea serii vine,
Când noaptea se trezește de prin văi,
Aș vrea s'adorm privind în ochii tăi
Și 'ncet să mă trezesc privind la tine.

Când printre ramuri schinteiază luna
Și chipu-și oglindește 'n fund de lac,
Aș vrea să-ți spun că ochii tăi îmi plac
Și c'aș dori să-mi placă 'ntotdeauna.

Când șopotul izvoarelor se 'ngână,
Cu vântul ce doinește printre fagi,
Atuncia vei vedea că ne-avem dragi
Și 'n sufletu-mi ești singură stăpână.

MAMA ONA

de EUGENIA MUREȘANU

E grozavă mama ona.

Intâi e bătrână. Bătrână nu fiindcă are păr alb și-i lipsesc dinții, ci fiindcă nu râde nici-odată. Și poate n'ar fi așa de grozavă, dacă n'ar avea ochelarii aceia ca niște balauri, car văd tot, știu tot.

H. Tiebert: La tors

Când și-i pune pe nas, ochii se măresc dintr'odată, teribili. Parcă-s niște clește scoase dintr'un cuptor cu flăcări. Mereu stau gata de înhățat.

– „Vă dau eu vouă mișeilor, lighioane...“

– „Să nu-mi umblați unde nu vă fierbe oala, că vă leg mânile ca la niște tâlhari.“

– „Asta-i treabă pentru oameni mari nu pentru fârleze ca voi.“

Când vine mama ona dela Ocna de lângă Sibiu, în ziua întâi e bucurie ca în zi de Duminecă. Din fiecare geamantan scoate câte ceva, ca din lada Sfintei Vineri.

– „Asta-i pentru Val. Ii din lână curată, numai niște nasturi să-i coși la gât.“

– „Asta-i pentru Lala, i-am făcut-o cu mâneci mai largi și o țărișoară mai lungă că ea crește iute.“ Și împarte cu dreptate, ca un Moș Crăciun cu catastif șiret și econom.

Lighioanele parcă-s îngeri.

Tâlharii parcă-s sfinți.

Mișeii s'au făcut oameni de omenie.

Azi e ziua darurilor aduse dela Ocna cu

trenul. Așa se primesc darurile: cu tăceri ca la baba-oarbă; cu frică de babaua; cu mânile ca la școală, înnodate la spate.

– „Las' că mie nu mi-ai adus de asta..."

– „Nici mie nu mi-ai adus câte i-ai adus lui..."

Mama ona nu-i vede entuziasmați deloc pentru cele aduse.

– „Parcă-s bolnavi copiii, ia veniți dragii mei la mama ona să vă vadă."

„Bolnavii", cu ochii spre geamantanul rămas nedesfăcut, stau ca macii, sfioși.

– „Acolo ce-i?" șueră Val, tâlharul cel mic.

– „Ce să fie? la nimica toată."

– „Dacă nu-i nimic dice l-ai mai adus cu trenu'?"

– „Iac'așa ca să vă bag în el când veți fi răi."

Singură mama ona știe taina geamantanului. Cheia o poartă în buzunar și nimeni n'are dreptul s'o atingă. Pentruca mâine poimâine și cât va sta dumneaei aci, să poată scoate cu chibzuială două mere, două bomboane, două piscoturi de miere de albine. Numai câte două. Pentru lighioanele astea mici care ar fi în stare să-ți roadă și unghiile.

Hi, hi, mama ona s'a îmbolnăvit. Balaurii stau închiși într'o cutie neagră, pe cartea de rugăciuni.

Ce bine-i cu mama ona bolnavă, ascunsă sub plapomă în camera din față.

Mimica e și ea ligioană, încă mare. Din când în când mai zice câte-un „ss", care oricât de crunt ar vrea să fie, dispare învăluit într'un surâs întovărășit de un semn al ochilor spre camera unde bunica pândește, fără ochelari, cu urechile, pe păgânii cei mici, care în loc să facă rugăciuni pentru însănătoșirea celor bolnavi, chiotesc de după perdeluțe, arătându-și doar ochii care parcă zic:

– „Ciudă, ciudă, ciudă, că nu ne poți vedea și facem ce vrem!"

Dar și mama ona are acum timp să reflecteze:

– „Cine-o mai văzut așa părinți, să nu poruncească copiilor; că eu am avut zece, da' pe mine nu m'o purtat de nas niște țânci." Și-apoi cu glas de trâmbiță:

– „Să nu deie Dumnezeu și Maica Precistă să mă scol, că găsesc eu ac de cojocu' vost'."

Și ca prin minune, balaurii din cutia neagră au început iară să umble prin casă. Dar pe semne au uitat să caute ac de cojoc... S'au

G. Marcks: Copil supărat

dus încet, ca la icoană, spre geamantan – de câte zile nu l-a mai atins nimeni? – și numără:

– „Două pentru lighioana mică, două pentru lighioana mare, două pentru lighioana mică, două pentru lighioana mare."

Dar pedeapsa Maicii Preceste nu 'ntârzie.

Lighioanele, amândouă, au mâncat cea dintâi zăpadă a iernii, și termometrul începu să urce tot mai tare.

– „Da' cine mi-i doctoru'? „Că doctoru prescrie minuni, ce n'ai mai auzit, să-ți ucidă scumpetea copii."

Mama ona s'apucă de treabă. Are dumneaei doftorii aduse cu trenul: oțet de vin de cel curat, său de pus pe piept și romăniță uscată. Și trei zile albe a stat ca o candelă la creștetul bolnavilor.

Și când începură iară să răsune cling-clang-urile prin casă, Maica Precistă ar fi putut să spună că balaurii mamei ona nu s'au odihnit o clipă în cutia neagră, ci au citit din Acatist timp de trei zile negre pentru lighioanele care au mâncat zăpadă și care ar fi în stare să-ți roadă și unghiile...

MISIUNEA REUNIUNILOR DE FEMEI

de L. G. MUNTEANU

Contribuția femeii creștine la înobilitarea vieții omenești după principiile propovăduite de Mântuitorul, este un lucru bine cunoscut la toate popoarele creștine. Femeia cu sensibilitatea ei firească a pătruns mai ușor noblețea învățăturii mântuitoare, menită a apropia pe oameni între olaltă și de Dumnezeu, prin practica iubirii lui Dumnezeu și a deaproapelui. Descătușată de jugul mentalității păgâne, s'a pus dela început fără rezerve în serviciul cauzei creștine. O vedem permanent în cursul atâtor veacuri, folosindu-și nobilele daruri sufletești și râvnind din răsputeri la încreștinarea familiei, a societății, la promovarea binelui și fericirii obștești. Pretutindeni acțiunea ei de educare a tinerelor vlăstare în duhul creștin, de protejare a celor nevoiași, copii și bătrâni, de ajutorare a celor lipsiți, goi și flămânzi, de alinare a celor suferinzi, de încurajare a celor desnădăjduiți, de redresare a bunelor moravuri, este încununată de succese. Biserica creștină prețuind după merit femeia ca factor important de renaștere a vieții universale, a chemat-o la muncă organizată. Astfel alături de femeia individ, care-și împarte binefacerile în juru-i cu mâna largă, sub oblăduirea bisericii apare femeia intrată în reuniuni creștine, cari cu forțe unite realizează opere nepieritoare. Nu rămâne popor creștin, nu rămâne tărâm de viață creștină lipsită de această organizație femenină. O organizație centrală pe națiuni cu ramificații până în cele mai depărtate cătune, după un plan bine stabilit, în deplin acord cu rosturile bisericii în lume, clădește clipă de clipă la realizarea învățăturii lui Hristos în lume. Cât de temeinică și uriașă s'a ridicat această clădire în cele 19 secole trecute, ne-o dovedește mulțimea instituțiilor de binefacere, cari împânzesc țările și continentele, toate susținute și conduse de reuniunile femenine creștine. Ne-o dovedește hotărîrea cu care este cerută prezența și acțiunea aceasta acolo unde încă n'a ajuns să-și întindă binefacerile.

Prezintă însă o importanță deosebită pentru națiuni activitatea femeii creștine organizate în timpuri de răstriște. Ea singură alături de biserică poate cu folos real reclădi din ruine viața societății.

Nu e nevoe de prea multă documentare ca cineva să se convingă de acest adevăr. Trecutul nostru este o carte deschisă, în care reuniunile femeilor ortodoxe au înscris pagini de frumusețe nepieritoare, sprijinind acțiunea bisericii, care cu tot dreptul își poate pretinde cinstea de conservatoare a neamului. Viața satului vechiu românesc pulzează în biserica și instituțiile creiate și conduse de ea. Intre acestea nu lipsește: 1. Școala bisericească, focar de cultură creștină și românească, în care se frământă aluatul proaspăt al generațiilor viitoare, în plămădeala duhului creștin, al iubirii de Dumnezeu și de oameni; în plămădeala duhului național al iubirii de neam și de pământul strămoșesc; 2. Reuniunea femeilor, organism viu și activ de propovăduire a practicilor creștine în massa celor adulți; de realizare a tuturor inițiativelor mari în interesul tuturor; de păstrare a datinelor strămoșești; de înviorare și perpetuare a conștiinței naționale; de purificare a atmosferei morale.

Reuniunea femeilor din satul vechiu românesc îngrijește de biserică și sfintele odoare, ținându-o curată, făcându-o primitoare și caldă, lăcaș al sfințeniei, împodobindu-o cu tot ceeace spiritul artistic al femeii române a putut creia mai frumos în țesături de pânză și lână; organizează școala de iarnă a șezătorilor adulților, în care munca plină de voioșie își deapănă firul ei plin de rod înbelșugat, în care sfatul bun crescut din experiența bătrânilor și izvorit din înțelepciunea cărților sfinte prinde rădăcini adânci în suflete, în care exemplul de cumpătare la vorbă, de seriozitate în gândire este urmat cu sfințenie, în care cântecul rupt din suflet dă glas tuturor nevoilor, nădejdilor, cari umple sufletul neamului. Organizează întrunirile și petrecerile cu prilejul sărbătorilor, întruniri la sfat și hotăriri pentru viitor, petreceri vesele, recapitulări de obiceiuri vechi, concurs de produse ale spiritului artistic, concurs de hărnicie și istețime inventivă – tot atâtea prilejuri de închegare a sufletului colectiv, de convenire între conducători și popor, de apropiere, de împăciuire, de stabilire a formelor din ce în ce mai perfecte în care are să curgă viața de mâne – tot atâtea prilejuri de a deschide pungile celor bogați și celor săraci, adunându-se obolul, care trebue să dea lemne de foc locuințelor înghețate, pâne și haine copiilor și bătrânilor flămânzi și goi, – obol, din care adesea s'au ridicat orfelinate, azile, spitaluri, școli, biserici etc. Organizează colectele publice pentru scopuri nobile, scopuri cari de multe ori depășesc interesul îngust al satului. Și nu este suflet, care să nu se înduioșeze de cererea femeii, ce pledează pentru o cauză sfântă și să nu contribue cu tot ceeace poate pentru realizarea unei opere folositoare. Organizează misiuni, de convertire a celor răi pe căile

A. v. Dyck: Fecioara cu Pruncul Isus

binelui, a femeilor decăzute pe calea muncii cinstite și vieții creștine, a dușmanilor lui Hristos și bisericii lui, la apropiere de El și iubire de cele sfinte, misiuni de aprofundare a vieții creștine prin adâncirea învățăturii evangelice și printr'o intensă practică a virtuților.

Și toată această multilaterală acțiune a reuniunii femeilor ortodoxe române din satul românesc se încheagă în marea operă a colectivității femeii române creștine, care alimentează viața neamului pe linia progresului moral și național.

Așa am trăit în trecut și am biruit. Așa trebue să trăim în prezent pentru a înfrânge durerea loviturilor primite, și în viitor pentru a supraviețui încercărilor hotărîte de soartă. Așa trebue să trăim pentru ca prin contribuția noastră să fim demni de numele de creștini și de locul ce-l ocupăm în concertul popoarelor culte ale lumii.

Mai mult decât în trecut, prezentul cheamă femeea română creștină, de orice condiții sociale ar fi, ori unde a trăi, să se încadreze în reuniunile existente să înființeze alte noi unde lipsesc și cu puteri unite să continue a munci în sensul în care au știut să muncească înaintașele ei.

Reuniunilor de femei organizate până în cele mai mici cătune și încadrate într'un organism unitar, cu o unitară conducere centrală, le revine azi o întreită misiune: creștină, socială și națională.

I. Azi ele sunt un exponent hotăritor în acțiunea bisericii de reîncreștinare a vieții. Prin ele această acțiune îmbracă forme concrete de practică creștină, forme sortite a călăuzi viața în ansamblul ei spre matca din care a ieșit, fărămițându-se pe atâtea meleaguri pustii de roade bune și folositoare oamenilor.

Exemplul de viață echilibrată, de viață adânc creștină al acestei armate a binelui, trebue să fie o înviorare a zilelor noastre, o desaprobare a trecutului recent îmbibat de ură, egoism, desfrâu, necinste și crimă; un avertisment la adresa celor ce se complac încă în nelegiuiri de tot felul; un îndemn pentru cei buni din fire, dar nehotărâți și lipsiți de curajul de a se împotrivi răului. Trebue să fie un început pentru zilele mai bune, un medicament al rănilor încă deschise. Acest exemplu are o serie de etape, începând cu fapta creștină mică și neînsemnată la aparență, desfășurată în cercul îngust al vieții de toate zilele, și sfârșind cu eroismul pentru Hristos. Se hrănește din aprofundarea învățăturii lui Hristos, din urmarea exemplului Lui de viață, din contactul strâns cu biserica și cultul, din admirația față de sfinții cari și-au petrecut viața în continue jertfe pentru Hristos, din permanentizarea acțiunilor bune. A fi exemplu de viață creștină însă înseamnă a fi însuți un convins creștin, și a avea puterea de a

Port românesc

trăi creştineşte în orice împrejurări. De aceea Reuniunea trebue să fie întâi o şcoală de trăire creştină pentru propriile ei membre. Astfel formată şi permanent sprijinită de organismul în care e încadrată, femea devine o misionară în familie, în cercul ei de activitate. Avem atâtea pilde în trecutul creştin, de puterea de influinţă a mamei asupra formării copiilor. Un Vasile cel mare, un Fericitul Augustin, mamelor lor le mulţumesc sfinţenia la care s'au înălţat. Mama poate modela sufletul copilului după cum vrea, în duhul de care ea însăşi este stăpânită. Temelia vieţii viitoare a copilului, mama o pune. Dacă această temelie e bună, e solidă, societatea n'o poate dărâma, n'o poate schimba. Dacă este rea, societatea uşor o poate distruge, sau schimba. Nu mai puţin soţia poate influinţa în bine sau în rău pe soţul ei. Îl poate sfinţi, sau înrăi. Soţia mlădiază sufletul şi acţiunile bărbatului după propriul ei suflet.

In societate orice acţiune nu rămâne neobservată. Prin bunătatea şi roadele ei bune devine un exemplu pentru unii şi o mustrare pentru alţii. Şi nu există putere a răului, care să reziste binelui. E de neînchipuit ca fapta bună permanentizată să nu captiveze, să nu desarmeze cele mai îndârjite suflete, să nu îndrepte. Cu cât la început rezistenţa va fi mai mare, cu atât triumful întârziat va fi mai îmbucurător.

Ca exponent al bisericii, Reuniunea va sprijini marile ei iniţiative, de binefacere, ca organizarea şi susţinerea de instituţii educative, filantropice etc.

II. Misiunea socială decurge natural din cea creştină; mai mult chiar: ele se contopesc. Reîncreştinarea vieţii înseamnă redresarea societăţii umane în spirit creştin. Societatea contimporană românească, în esenţa ei este creştină. Pătrunsă însă de virusul atâtor ideologii streine anticreştine, importate de pe alte meleaguri, a început acţiunea de desagregare, de putrezire. O serie de asemenea ideologii importate de oameni certaţi cu principiile morale, ahtiaţii după situaţii înalte uşor câştigate, au fost propovăduite în mijlocul masselor ca rezultate ale culturii moderne din apus şi au reuşit să câştige teren întâi în clasele conducătoare, apoi şi în massa poporului de rând. Profitorii n'au întârziat a-şi culege roada ostenelii. Durere însă pentru folosul egoist al câtorva în sânul vieţii sociale a pătruns răul cu toate formele lui de stăpânire. Adevărul, altruismul, dragostea frăţească, cinstea, dreptatea, dorul de muncă, stima de conducători, capacitatea de jertfă pentru binele obştesc, rând pe rând au fost înlocuite, cu tendinţe negative, ca: minciuna, viclenia, pofta de câştig ieftin, lenea, dorul după măriri, putere de stăpânire şi belşug, invidia, ura dusă până la crimă. Aceste rele zi de zi au măcinat coheziunea internă a societăţii. S'au desmembrat partide, grupări mai mici şi indivizi, fiecare cu tendinţe şi interese opuse. S'au săpat prăpăstii adânci dela partid la partid, dela o clasă socială la alta, ba chiar dela om la om. Odată subminată ideea creştină de frăţietate între oameni, n'a mai fost putere să stăpânească acţiunea atâtor tendinţe opuse, isvorâte din interesele de partid, de clasă socială şi individuale. In locul bunei înţelegeri prin concesiuni reciproce pornite de ideea unităţii frăţeşti, s'a înscăunat lupta dela om la om, adeseori indiferent de mijloace. Când a dispărut respectul faţă de ideea că fiecare om ne este frate, prin origine, însuşiri şi scopul final al vieţii, nimic n'a mai putut stăvili pornirile animalice din individ, cari duc necondiţionat la ciocniri cu semenii.

Prin acţiunea de reîncreştinare automat se reinstăpâneşte idealul creştin la temelia societăţii, iar deodată cu dispariţia cauzelor, cari au provocat disordini, dispar şi efectele. Societatea se reînchează, barierile se ridică, peste prăpăstii se întind punţi de legătură, omul se apropie de om.

III. In fine Reuniunile au şi o misiune naţională. Naţiunea ca unitate socială a celor de-o origine, de-o limbă, este un organism viu, care trăeşte alături de alte organisme diferite, prin vitalitatea mădularelor sale. Işi creiază forme adecvate de viaţă caracteristice însuşirilor lui esenţiale, adaptate împrejurărilor externe. In aceste forme intră tot ce a putut produce valorile lui spirituale, tot specificul naţional. Păstrarea acestui specific şi permanenta lui amplificare prin noi creaţiuni, constitue însaşi esenţa vitalităţii unui neam. Neamul în care nu mai este puterea de creaţiune specifică, ci cu indiferentism se inglobează în formele de viaţă ale altui neam, piere, este asimilat cu uşurinţă. Valorilor specifice fiecărui neam le aparţine limba, cultura şi obiceiurile. Neamul nostru are o valoare specifică în plus: credinţa religioasă. Deci păstrarea limbii strămoşeşti, a credinţei ortodoxe, a culturii şi obiceiurilor româneşti este grija ce trebue pusă pentru prosperitatea neamului însuşi. E un bine a cunoaşte şi alte limbi, alte culturi, alte credinţe, alte obiceiuri, dar este un rău când prin această cunoaştere, se abate interesul dela valorile specific naţionale. Sunt, ce-i drept, în fiecare naţiune fii, cari batjocoresc specificul naţional, ei

reprezintă însă numai o minoritate fără importanţă. Grija unei naţiuni ca unitate este de a păstra permanent specificul naţional în toate manifestările vieţii, şi mai cu seamă de a-i promova desvoltarea în viaţa individuală prin noi şi noi creiaţiuni. In această grijă are partea ei de contribuţie şi Reuniunea femeilor ortodoxe române. Prin păstrarea limbii, credinţei, obiceiurilor şi culturii româneşti, se păstrează permanent vie conştiinţa românească. Femeia română trebue să vegheze în familia ei, în jurul ei ca valorile româneşti să se păstreze permanent vii.

Desigur femeia română va înţelege porunca vremii. Cu dragă inimă şi din toate puterile se va angaja la munca pe care înaintaşele ei au împlinit-o cu atâta dragoste şi abnegaţie. Va adăuga astfel încă o frunză de laur la cununa care împodobeşte fruntea femeii române a tuturor veacurilor.

Marg. Barcianu: Nani, nani...

RUGĂCIUNEA INIMII:

DOAMNE, MILUEŞTE-NE!...

de Pr. IL. V. FELEA

La Crăciun am sărbătorit Naşterea cea după trup a lui Dumnezeu, taina întrupării Sale. Sufletul nostru a fost mai înălţat şi înfăţişarea noastră mai sărbătorească decât altădată. Căci cel ce venea la noi de sus, din cer, „deasupra tuturor este" (Ioan 3. 31.) Este deasupra tuturor prin fiinţa Sa, căci s'a născut din Tată fără mamă mai înainte de veci, ca Dumnezeu şi din mamă fără de tată, în veac, ca om. Este deasupra tuturor prin istoria sa, care nu seamănă cu a niciunui muritor, căci viaţa nimănui nu a fost profeţită cu cinci, cu opt, cu zece şi cu 15 veacuri înainte, încât la Naştere aşteptarea Lui era generală; este deasupra tuturor prin naşterea Sa din Maică deapururea Fecioară, mai cinstită decât heruvimii şi mai mărită decât serafimii; este deasupra tuturor prin viaţa Sa sfântă şi prin învăţătura Sa evanghelică, prin iubirea Sa nemărginită şi prin puterea Sa dumnezească, prin moartea Sa răscumpărătoare şi prin învierea Sa luminată, – prin toată opera Sa, religia Sa, Biserica Sa, care dintr'un grăunte de muştar a crescut arbore mare, cu rădăcinile şi cu ramurile întinse, ocrotitoare şi mântuitoare, până la marginile pământului.

Iisus Hristos este întemeietorul Bisericii, capul religiei mântuirii noastre.

* * *

Folosim cu toţii cuvântul „religie" şi avem cu toţii o religie. Ce este religia? Fiindcă am sărbătorit naşterea Intemeietorului religiei creştine, e bine să ne oprim puţin şi să lămurim acest cuvânt.

Incercăm să o facem în legătură cu o rugăciune din două cuvinte, rugăciune pe care o rostim la toate slujbele, în toate bisericile:

– Doamne milueşte-ne!...

Ce înseamnă aceste cuvinte şi de ce se repetă de atâtea ori în cântările liturgice şi în toate slujbele Bisericii?

Sunt destui oameni cari se întreabă nedumeriţi: De ce atâţia „Doamne milueşte-ne"? De ce în Biserica noastră nu se face nicio slujbă, fără mulţi „Doamne milueşte-ne"? De ce?

Răspundem: Cine n'a ajuns la înţelesul simplu, dar adânc al acestor două cuvinte, n'a înţeles încă

creştinismul ortodox. Pentrucă în aceste două cuvinte avem sinteza, miezul credinţei; avem religia şi rugăciunea inimii. Sf. apostol Iacob scrie: „De i se pare cuiva că este cucernic şi îşi înşală inima, cucernicia aceluia este zadarnică" (1. 26.) Este mare lucru să fim sinceri cu noi inşine. Să nu ne amăgim sau înşelăm inima. Să ascultăm glasul, şoaptele curate ale inimii, pentrucă inima este o mare putere şi ascunde o tot aşa de mare taină.

Cea mai mare taină a inimii este religia; cea mai mare putere a ei este rugăciunea. „Doamne milueşte-ne", exprimă şi rugăciunea şi religia inimii.

Omul creat după chipul lui Dumnezeu şi care tinde spre asemănarea cu El, nu poate trăi fără religie. Aşa e logic şi firesc, dar mai ales aşa ne dictează inima, ca să avem o religie şi după religie să ne trăim şi îndreptăm viaţa.

Ce-i religia?... S'a spus că religia este o legătură sfântă şi iubitoare între Dumnezeu şi om, între cer şi pământ, trăită în chip mistic, adică lăuntric. Aşa este; dar trăirea aceasta e mai mult decât o legătură. Religia e lupta continuă pentru a primi şi rodi harul binecuvântării lui Dumnezeu, e legătură iubitoare şi luptă de adorare, murmur şi strigăt de cerere caldă şi smerită: „Doamne, milueşte-mă!..."

Patriarhul Iacob când s'a întors din Mesopotamia, aproape de Canaan, a avut să lupte o noapte întreagă cu un om misterios. In revărsatul zorilor omul acela a zis lui Iacob: „Dă-mi drumul, că se luminează de ziuă". Dar Iacob a răspuns: „Nu-ţi voiu da drumul, până ce nu mă vei binecuvânta." Şi l-a binecuvântat. Atunci Iacob a pus acelui loc numele Peniel, fiindcă, zicea el: „Am văzut pe Dumnezeu faţă către faţă şi am scăpat cu viaţă" (Facerea 32, 25-31).

Tălmăcind această întâmplare biblică, un mare slujitor al Bisericii a scris: „Dacă eşti om, în viaţa ta trebue să te lupţi cu Dumnezeu, precum s'a luptat Iacob. Ferice de tine, dacă Dumnezeu va câştiga lupta. Şi vai, dacă vei învinge tu pe Dumnezeu şi dacă vei rămânea singur pe câmpul de luptă. Deoarece în chipul acesta nu tu ai învins, ci moartea" (N. Velimirovici: „Cugetări despre bine şi rău", pag. 135). Rugăciunea: „Doamne milueşte-ne", este o astfel de luptă cu Dumnezeu, o cerere simplă dar stăruitoare de milă şi binecuvântare.

Doamne, e strigăt de adorare; milueşte-mă, cerere de ajutorare.

Religia şi rugăciunea reprezintă o putere de nobilare, întărire şi progres cum nu este alta. Astăzi, când oameni fără de niciun Dumnezeu şi fără nicio religie, ridică în suflete atâta îngrijorare şi atâtea semne de întrebare, noi suntem chemaţi să fim mai credincioşi şi mai solidari în faţa vechilor altare, deplin încredinţaţi că Dumnezeul părinţilor noştri nu ne va părăsi. Aci aducem durerile, cererile şi mulţumirile noastre, şi mai presus de toate rugăciunea inimii religioase, cântecul: „Doamne milueşte-ne", care este rugăciunea vremii noastre, rugăciunea adorării lui Dumnezeu şi a chemării Lui stăruitoare.

Indrăznesc că vă chem, dragi cetitori, să ascultaţi glasul inimii şi să fiţi sinceri practicanţi ai religiei; luptaţi-vă cu Dumnezeu şi îngenunchiaţi convinşi în faţa altarelor Lui; cum aţi venit la Crăciun, veniţi totdeauna în casa măririi lui Dumnezeu.

Veniţi închinători simpli, ca păstorii,
Veniţi învăţaţi evlavioşi şi adoratori darnici, ca magii,
Veniţi credincioşi aprinşi, ca apostolii,
Veniţi rugători smeriţi, ca păcătoşii,
Veniţi în cântece de slavă, ca îngerii.

Veniţi toţi şi totdeauna în inimi cu religia şi pe buze cu rugăciunea inimii şi a vremii noastre. Veniţi să ne rugăm:

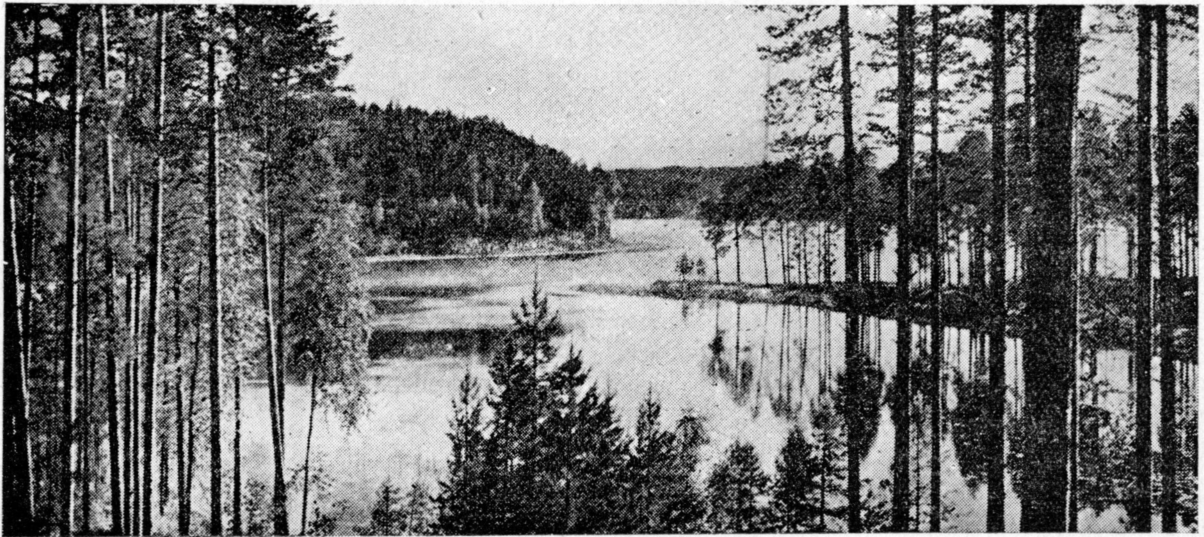
„Doamne milueşte-ne, că întru Tine am nădăjduit..."

Iarna

Oameni şi ţări dela Miazănoapte

de Preot FL. MUREŞANU

Peisaj finlandez

„Mein Name ist Kusick". Acesta a fost întâiul nume pe care l-am cunoscut şi l-am reţinut din prezentările făcute în seara deschiderii solemne a Semestrului de iarnă, în saloanele clubului Humboldt, din *In den Zelten 21,* am Lehrter Bahnhof, Berlin NW.

Aflând că Herr Kusick este de neam finlandez, doctor în farmacie şi asistent la Facultatea de Farmacie din *Helsinki,* cu toată aparenţa de neînrudire între preocupările noastre, m'am lăsat biruit de ispita de a cunoaşte ceva mai mult de cât ştiam despre un neam de oameni dela miazănoapte şi o ţară învăluită în legende, tot în aceeaşi măsură în care-i învăluită în belşug de nămeţi.

După chip nu l-aş fi putut identifica.

Ochii săi ceva mai discreţi i-am întâlnit şi în ţara mea.

De statură înalt şi bine legat. Vorba plină, o rostea fără pripire şi drămuită în cântarul judecăţii.

Am văzut din primul moment că mă aflu în faţa unui om de o alcătuire sufletească îmbăiată în mirul Evangheliei lui Hristos, după care în Finlanda îşi diriguesc viaţa nu numai clericii (acolo unde este aşa!), ci şi farmaciştii, chiar dacă sunt asistenţi universitari, ucenici de profesori viitori academicieni.

In asemenea cazuri poţi să-ţi dai mai bine seama şi să pricepi duhul comuniunii Evangheliei lui Hristos, singurul având puterea de a înfrăţi pe oameni, de orice neam ar fi şi la orice depărtare şi-ar duce existenţa, fie printre dantelăria gheţarilor şi lacurilor finlandeze, fie la Tananarive în Madagascar, unde razele soarelui ţi se înfig drept în creştetul capului.

In desele convorbiri ce au urmat acelei seri, fie în plimbările agale pe malurile lacurilor Wannsee sau Nicolassee, fie în excursiile către Potsdamm, cu minunatul Sens-Souci al lui Frideric cel Mare, unde stă şi acum mărturie a vremilor istorica moară, pe care Frideric cel Mare, de teama judecătorilor dela Berlin, n'a îndrăsnit să o răpească dela morarul stăpân, ca huruelile roţilor să nu-i mai tulbure liniştea, doctorul Kusick, cu acelaş pas fără grăbire, bucuros mă plimba cu gândul prin ţara celor şasezeci de mii de lacuri şi tot atâtea mii de râuri şi 'mpătrit număr de cai, cu păduri de brazi, pini, fagi, plopi şi aluni ce acopăr 16,608.000 hectare, ce mişună de vânat. Urşii, lupii şi vulpile sunt acolo la ele acasă. Peştii salmon, vidrele, câinii de mare şi focele umple apele Saima, Ladoga şi celelalte. Ba şi o bună parte din pâinea cea de toate zilele o scot din brazda ţării lor de pe cele 1,500.000 hectare, pe care le însemânţează cu ovăs, orz şi grâu, care se coace în 6-7 săptămâni, întreaga producţie a cerealelor atingând aproape cinci milioane hectolitri, iar pe alocurea legumele, inul, cânepa şi hameiul dau recolte îmbelşugate. Munca se face cu vitele lor mărunte, dar foarte multe şi mai nou şi cu unelte mecanice. In ţinutul minunat al oraşului Vaasa ajung să se pârguiască merele şi chiar cireşele.

Impotriva asprimei vieţii şi a iernii îndelungate, care ţine pe alocurea până la 9 luni (desgheţurile prin luna Mai, iar în Septemvrie înce-

pând ploile iernii), vrednicia poporului finlandez s'a împletit cu binecuvântările Părintelui ceresc, căruia i se închină cu tot cugetul și pe care-l slăvește din toată inima, deși îl cunoaște abia de de șapte sute de ani.

Documentele istoricilor, pe care le am la îndemână (printre care citez pe A. Arduini), îmi confirmă întocmai istorisirile doctorului Kusick despre viața poporului finlandez, al cărui istoric spunea că începe cu ziua în care strămoșii lui au cunoscut Evanghelia lui Hristos, deși Tacit îi pomenește pe la finea secolului I al erei creștine.

Curățenia legendară a inimii lor este un rod al Evangheliei. Finlandezul nu cunoaște minciuna, fiindcă la Matei cap. 5, v. 37 scrie: *„Cuvântul vostru să fie: da ce este da și nu ce este nu; iar ce este mai mult decât acestea, dela cel rău este“*. Viața lor mărturisește pe Iisus ca Mântuitor. Până în veacul al XII-lea trăiau o viață păgână alimentată aproape exclusiv de magie și superstiții grosolane. Admirația, acum de ultimele evenimente și mai mult sporită, de care se bucură în fața tuturor celor ce cunosc poporul finlandez, este un rod, de data aceasta, exclusiv al Evangheliei, care vădit arată și în cazul de față că ea *este puterea lui Dumnezeu, spre mântuirea ori și cui care crede* (Romani 1. 16).

Helsinki: Biserică în stil modern

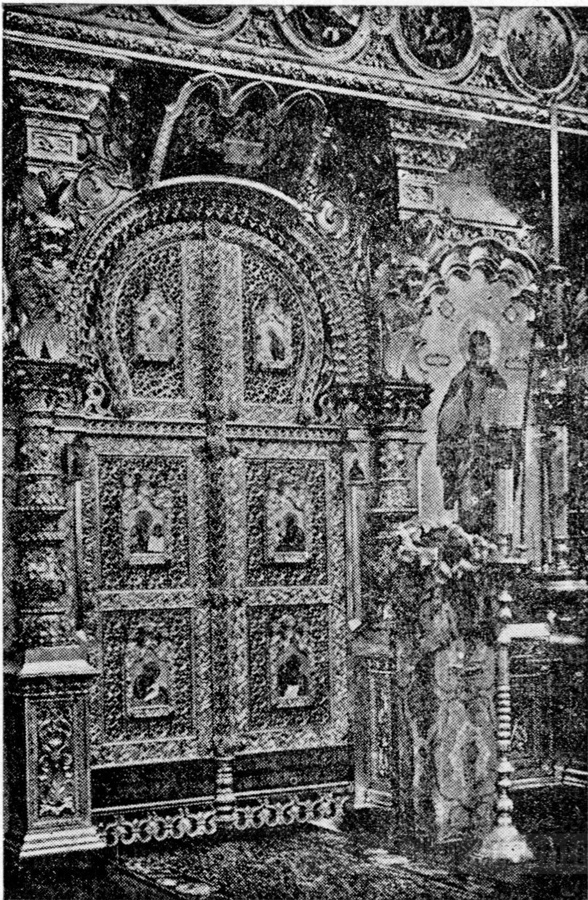
Evanghelia și Crucea Domnului a fost împlântată în pământul înghețat de magii al Finlandei pe la anii 1150 de către regele Suediei Eric IX supranumit mai târziu de Finlandezi, „Sfântul“.

Opera lui însă n'a fost de lungă durată. Abia o mică parte a poporului primise botezul, când Eric moare la 1160. A lăsat continuator al operei sale creștine, în Finlanda, pe Episcopul Henri de Upsala, centru de puternică viață creștină, printre ale cărui comori creștine se găsesc, pe lângă cunoscutul Codex Argenteus (numit așa pentru învelișul său de argint), adică un codice cuprinzând pe 187 pagini traducerea în limba meso-gotică a celor patru Evanghelii, făcută de Ulfila, care ar fi propovăduit și în țara noastră în „limba latină“ prin care este a se înțelege cea daco-romană (= română) - și un manuscris românesc al Liturghierului din 1679 al lui Dosoftei Mitropolitul Moldovei. Episcopul Henri a trebuit să ducă grea luptă cu finlandezii păgâni. Indrăzneala sa pentru Hristos a pecetluit-o cu sânge de martir, fiind asasinat. Lupta pentru Hristos a continuat peste 50 de ani după martiriul lui Henri, până când către anii 1250 Suedezii au isbutit să aducă sub ascultarea lor aproape toată Finlanda.

Dacă pe plan religios înainte de contactul cu Evanghelia să hrăneau cu magii grosolane, pe planul existenței materiale duceau o viață primitivă, aproape de troglodiți, viețuind în colibe și în grote. Odată cu creștinismul, lumina lumii și sarea pământului, Finlandezii își zidesc primele centre de civilizație: pe la 1250, orașul Tavastchus, pe la 1290 cetatea Vibourg în Carelia, și în anii următori Kexholm aproape de lacul Ladoga. Pacea din 12 Aug. 1323 încheiată la Pähkinäliuna de pe malul lacului Ladoga, le-a asigurat o perioadă de pace cu rușii novgorodieni, demarcând între ei și Finlandezi punctele de graniță și punând capăt hărțuelilor continue.

După această dată creștinismul Finlandezilor s'a putut organiza în liniște. Episcopul și-a stabilit reședința în cetatea Turku, de unde cârmuia dieceza, care cuprindea întreaga țară, și era singurul cârmaciu al poporului. In perioada de cucerire de către suedezi, episcopii au fost de origine suedeză. Incepând cu Magnus I 1291-1308 au urmat numai episcopi pământeni, care au fost glorie și a Bisericii finlandeze și a poporului prin cultura lor aleasă.

Hemming (1338-1366) a fost unul dintre episcopii cei mai învățați ai epocei. După ce și-a terminat studiile la Sorbona, a funcționat o vreme ca director al ei - reintors în patrie a întemeiat prima bibliotecă în Finlanda, inițiată prin colecția

Iconostasul bisericii din Valamo (Finlanda)

adunată în călătoriile sale prin toate centrele europene ale vremii aceleia. Aşa s'a zidit istoria minunată a acestui popor, prin cuvântul cărţii creştine.

Incepând cu anii 1350 puterea lumească a fost exercitată de un „*Langman*" sau judecător şi suprem administrator, care primia întărirea dela regele Suediei.

Scurtă vreme după această dată se produce în Suedia o schimbare. Ţara ajunge sub dominaţia lui Magnus Eriksson, tatăl lui Hakon, regele Norvegiei. Finlandezii folosesc acest prilej şi instalează la cârma ţării o dinastie naţională alcătuită din fruntaşii ţării. Aceştia au împărţit ţara în districte şi asigurându-şi împrumutat drepturi transformară Finlanda într'un conglomerat de fieturi ereditare. Lupta Bisericii şi a episcopilor a isbutit multă vreme să împiedece acest proces de robie - dar cam pe la 1450 situaţia ajunsese mai rea decât a sclaviei autentice. In primele două veacuri de creştinism ţăranii erau adevăraţii proprietari ai pământurilor.

Feudalitatea politică şi administrativă, după forma de viaţă a vremii, nu lesa cu nimic drepturile civile şi personale ale populaţiei. Cuceritorii feudali îşi rezervară dreptul de *dominium*, adevăraţii proprietari rămânând tot ţăranii, asupra cărora nu apăsa decât o singură dajdie, zeciuiala. S'a mai precizat apoi în Constituţia lor obligaţia tuturor cetăţenilor de a „presta" pentru construcţia de biserici de fortăreţe şi participarea la apărarea ţării, la nevoie, dar nimeni neavând dreptul să-i întrebuinţeze în expediţii afară de graniţe.

La sfârşitul celui de al doilea veac de viaţă creştină seniorii au început să violeze vechile orânduiri, cu toată opoziţia clerului. Din conflictul acesta a profitat Reforma lui Luther. Mişcarea s'a început în 1525 la Turku. In scurtă vreme tot poporul a fost câştigat pentru Reforma, căreia îi aparţine până azi, iar duhului Evangheliei în care şi-au zidit nobleţa atitudinilor va dăinui până la sfârşitul veacurilor. Bisericilor-cetăţi de odinioară li se adaugă cele în stil modern, sentinele de granit peste creştetele oraşelor, aşa cum veghează şi Catedrala nouă din Helsinki.

Pentru Finlandezi, Evanghelia cu adevărat a fost şi rămâne vestea cea bună, iar Iisus este Mântuitorul care în noaptea magiilor de odinioară le-a adus soarele ce-l neapus; în locul colibelor de gheţari, căldura iubirii Lui. Evanghelia a făcut din ei un neam nobil şi vrednic de sinceră admiraţie pe care şi-au ştiut-o spori chiar şi în vremea noastră. Pe unde trece Evanghelia se schimbă faţa pământului şi se naşte o nouă viaţă. Pentru aceasta a venit Hristos, ca viaţă să avem şi mai multă să avem, nu spre peirea nimănui.

GINO NOVELLI:

CREDINȚA

trad. de I. V. SPIRIDON

Tot sângele pe care noi
Il auzim svâcnind în vine
Din inimă porneşte-apoi
Din nou la inimă revine...

Şi apa iarăşi se întoarce
In ceruri sus, de unde vine...

Eu, Doamne, eu vin dela Tine
Şi-acum frământ acest noroi
Făr' a gândi măcar că m'oi
Intoarce iarăş sus, la Tine...

RÂNDURI PE MARGINEA VREMII

de Pr. AUGUSTIN FAUR

In toate timpurile adevăratele caractere şi-au oţelit voinţa în focul sacru al convingerilor ce-şi ancorau punctul de sprijin în Dumnezeu. Şi atâta vreme cât ele s'au simţit legate de puterea irezistibilă a lui Dumnezeu, n'au avut a se teme, că ar putea veni în contrazicere cu spiritul legilor divine, cât şi ale statului în mijlocul căruia au trăit. Se ştie doar, că „frica de Dumnezeu este începutul înţelepciunii", căci ea călăuzeşte pe ori cine, pe drumul adevăratei rânduieli. Cel ce-şi simte sufletul lui legat de Dumnezeu, va căuta totdeauna să se pună sufleteşte în conglăsuire cu voinţa divină; efectul acestei convingeri se va vădi mai apoi – în toate manifestările lui.

Pentru cei ce au un suflet altoit pe suport creştin, adevărul acesta constitue o dogmă, care nu poate suferi nici o discuţie. Meditând asupra acestei chestiuni, ca din senin, se coboară asupra creştetului meu, fraza lapidară a unui filosof francez din secolele trecute, care, cunoscând rolul nespus de mare ce-l are pentru viaţa socială a omenirii, frica de Dumnezeu, a exclamat undeva: „Chiar dacă Dumnezeu n'ar exista, ar trebui inventat". Dumnezeu nu este însă o himeră, nu este o umbră slabă, în dosul căreia să te poţi ascunde numai de ochii lumii; Dumnezeu este o realitate vie, care singură e în stare să dea sens vieţii oricăruia dintre muritorii globului nostru. Cu Dumnezeu în suflet ai totul şi eşti om întreg. Fără de El, având chiar toată bogăţia şi toată învăţătura lumii, eşti slab şi te poticneşti la cele dintâi greutăţi ale vieţii.

Sufletul poporului nostru, din aurora primelor lui clipe, a fost altoit şi hrănit din seva sacră a acestor convingeri sfinte. Fiind nevoit să trăiască în condiţii de viaţă ce nu i-au fost prea proprii pentru o desvoltare culturală prea înaintată, a rămas în unele privinţe înapoia altor popoare. Şi-a păstrat însă în suflet, ca puţine altele, bunăcuviinţa şi respectul nefalsificat.

Epoca de după răsboiul mondial, sub raport moral, ne-a adus o plagă pe cap. Căutând să intrăm cu toată fiinţa noastră în ritmul Apusului, am importat cu nemiluita tot ce se propovăduia acolo, fără să ţinem cont dacă haina Apusului se potrivea şi pe trupul nostru. Şcoala am reformat-o după principiile lui, moravurile ni le-am infectat cu păcate, rupând astfel cu tradiţiile în cari am trăit până atunci. De unde, până la răsboiul mondial, toată viaţa noastră, religioasă, morală şi culturală, se hrănia din principiile eterne ale învăţăturii Mântuitorului Hristos, imediat după răsboi învăţaţii au socotit că ar fi o ruşine dacă, noi, şi în viitor, am căuta să rămânem în cadrele mântuitoare de mai înainte. S'a căutat reformarea vieţii. Spiritul ateu şi masonic, s'a observat chiar dela început. In aceste reforme, Biserica, pur şi simplu, a fost neglijată; şcoala, la rândul său, laicizată. Biserica, în mare măsură, nu dispunea nici măcar de creşterea viitorilor ei slujitori. Excepţie Ardealul, care a ştiut să-şi susţină interesele lui, în ciuda tuturor duşmanilor. Religia, în şcoală, a devenit obiect secundar. Spiritul de desagregare sufletească a ştiut lucra în aşa fel, încât, din fruntea obiectelor de învăţământ, să o degradeze la rangul de dexteritate şi să o aşeze hăt, la sfârşit. In locul religiei creştine „filozofii" au ridicat la rangul de ominipotentă raţiunea, dându-i un rol pe care nu-l putea avea. Intrucât sufletul simte nevoia de o întărire morală, filozofii au căutat să înlocuiască această cerinţă prin norme izvorite din mintea omenească. Formule s'au aflat nenumărate. Unele din ele sunt chiar salutare şi exprimă adevăruri, cari, dacă s'ar realiza integral, ar putea înrâurii în spre bine omenirea. Viaţa însă îşi are metehnele ei şi'n lupta vieţii adeseori omul are de luptat cu gânduri şi pasiuni, cari înrâuresc asupra lui cu o putere mai mare decât raţiunea...

Laicizarea şi raţionalizarea învăţământului în detrimentul inimii, pentru viaţa concretă a avut urmări foarte păgubitoare. In primul rând a rupt contactul cu Cerul. A rupt puntea ce lega pe om de veşnicie. L-a coborît jos de tot, degradându-l la rangul de „animal raţional". Rupând pecetea divină din sufletul omului, s'a făcut cea mai mare greşală posibilă. Omul a rămas desorientat, ca un naufragiat în mijlocul mării bântuite de valuri... Degradat la rangul de animal, raţiunea i-a fost copleşită de patimi şi instincte, şi mai ales distrugându-se în sufletul lui frica de Dumnezeu, nu s'a mai simţit obligat cu nimic să fie corect în toate actele sale văzute şi mai ales nevăzute, căci nu-i era teamă de Dumnezeu, care vede şi la întunerec şi răsplăteşte sau pedepseşte pe fiecare fără părtinire. Când s'a mai pomenit ca elevi de liceu să se organizeze în bande şi să dea lovituri în plină noapte, cum a fost cea dată împotriva deputatului Popovici, pe care l-au asasinat în propria lui casă? Unde s'a mai pomenit ca parlamentari să traficheze cu excrocii de rând, cum s'a întâmplat mai în anii trecuţi.

R. Koegler: Haydn — „Creaţiunea“

In atmosfera creată după răsboi, Biserica era o instituţie bună pentru poporul înapoiat. Pentru oamenii pretinşi luminaţi constituia o jenă faptul de a se mai închina. Morala a ajuns o vorbă goală, în dosul căreia oamenii „culţi“ se complăceau in imoralitatea cea mai crasă. In lume stăpânea pasiunea şi egoismul. Afacerismul era la modă şi toate frazele pompoase ale unoror potentaţi nu erau decât simple formule stereotipe, în dosul cărora cei interesaţi işi aranjau interesele lor personale. Promisiunea era sinonimă cu minciuna. Desagregarea era peste tot. Era mai ales sus, de unde se prăvălea cu puteri vertiginoase în toate straturile sociale. Răul il vedeam cu toţii, ne ruina pe zi ce mergea şi cu toate acestea mergeam inainte. Eram cuprinşi de vârtej şi nu ne mai puteam opri. In rele eram în elementul nostru obişnuit. Şi, repet ce s'a mai spus, nu-i de mirare, că n'avea cine să ne judece. De aproapele sau de vecin nu ne temeam, căci şi el era asemenea nouă, iar de judecata şi pedeapsa lui Dumnezeu nu putea fi vorba, căci Lui demult îi negasem acest drept. Noi aveam etica noastră laică; şi ea ne ştia scăpa din orice încurcătură.

Pierzând pe Dumnezeu din suflet, ne-am pierdut însuşi rostul nostru de a fi. Un om nu înaintează prin păcat. La fel nici un popor. Păcatul distruge. Ridicarea se face prin virtute. Virtutea cere abnegaţie şi spirit de jertfelnicie nepreupeţită. Pentru aceste lucruri omului ii trebue suflet hotărît, îi trebue convingere fermă într'un ideal de care să se lege cu toate fibrele sufletului său. Drumul abnegaţiei şi al jertfelniciei însă e nespus de greu. E greu întrucât duşmanul cel mai mare pe care-l are de învins e însuşi el — şi nimic nu-i mai greu de stăpânit decât pasiunile proprii. Cu toate acestea dreptul la adevărata viaţă nu-l au decât aceia cari ştiu să subordoneze cele vremelnice intereselor obştii, să ştii să-ţi temperezi trebuinţele fizice după imperativele spiritului creştin. Ori, lucrul acesta, omul singur, cu puterile lui proprii, nu-l poate face. E prea slab şi prea des tentat ca să poată birui. Ca să poţi săvârşi aceste lucruri, e nevoe, în primul rând, de credinţă puternică în Dumnezeu. Să-i simţi existenţa Lui în orice clipă şi în orice loc; să-ţi subordonezi viaţa întru toate voinţei Lui; să-i îndeplineşti voinţele şi aşezămintele; să te rogi şi să posteşti! Rugăciunea să fie izvorită dintr'un simţământ de umilinţă faţă de atotputernicia divină, iar postul, nu ca o lipsire de anumite alimente, de care omul se lipseşte din consideraţii materiale, sau de altă natură, ci din convingere, că prin rugăciune comunici direct cu Cerul, care singur e în stare să-ţi dea ajutorul necesar, iar postul, intăreşte voinţa prin înfrânare.

Arbitrajul dela Viena a schimbat configuraţia politică a Transilvaniei. Ca niciodată, în tot decursul istoriei, a fost împărţită în două părţi. In situaţia aceasta, în special pentru Românii rămaşi între graniţele ale Ungariei, se pune o nouă,

R. Koegler: Bach — „Patimile Sf. Matei“

problemă. Problema e atât de evidentă, încât se înțelege de la sine, fără să o mai subliniem în deosebi. Ea ne preocupă pe toți și am văzut-o comentată de curând și'n coloanele unor gazete. Convingerile și conclusiile tuturora ne spun, că de azi încolo trebue să ne reîntoarcem la făgașul vieții noastre tradiționale de eri-alaltăeri, adunându-ne forțele în jurul Bisericii, ca unica în stare să ne redreseze moralul și să ne mențină specificul nostru național. Sunt frumoase aceste isbucniri spontane, și mărturisim, ne umple sufletele de caldă bucurie, căci știm că ele constitue o realitate de netrecut; dar nu pot să nu-mi exprim nedumerirea față de acești profeți de zile grele. Oare rolul Bisericii se rezumă la atâta cât văd ei? Biserica și slujitorii ei sunt o instituție ce au drept la viață numai pentru a face față unor îndatoriri cu caracter național, pe care alții nu se simt în stare să le împlinească? Da, e adevărat, Biserica n'a dezertat nici odată dela îndatorirea ei, fie aceea de orice natură, dar mărturisim deschis, felul cum văd unii dintre frații noștrii rostul Bisericii, ne aduce un gol în suflet. Căci a vedea rosturile Bisericii numai în cadrele concepției în care ei o văd, înseamnă să nu fii creștin complect, sau dacă totuș ar persista în creștinism, credința lor e atât de veștedă, ca și frunzele brumate ce se aștern pe pământ odată cu începuturile toamnei. A cobori și a reduce menirea Bisericei numai la atât cât văd unii, e identic cu a o desbrăca de aureola ei divină și a-i da o menire pur terestră, care ar putea înceta odată, când misiunea ei, ar părea îndeplinită.

M. Eminescu, genialul poet al neamului, caracterizând Biserica, o numește „mama neamului nostru". O mamă excelează față de fiii ei prin abnegație și virtute. Și se știe, din spirit de abnegație, din virtute isvoràsc convingerile mari, faptele mari. Mântuitorul Hristos a avut pe pământ o menire. Cu jertfa vieții și-a dus la îndeplinire opera încredințată de Dumnezeu Tatăl. Misiunii Sale de mântuitor a subordonat totul. Și a biruit. Invățătura Lui a triumfat și crește și astăzi, tinzând să cuprindă lumea întreagă, ca și aluatul ce dospește întreaga frământătură. Ucenicii i-au urmat întru totul Lui. Fascinați de viziunea împărăției cerești l-au predicat pretutindeni, înfruntând moartea. „Mie a viețui îmi este Hristos și moartea dobândă", spunea oarecând marele apostol Pavel. Electrizați de înrâurirea puternică a personalității Invățătorului, Apostolii n'au cunoscut oboseala. Devenind „nebuni pentru Hristos", au pus în uimire lumea păgână. Au plămădit un suflet nou, care nu și-a renegat convingerile sfinte nici în fața sabiei prigonitorului păgân.

Biserica creștină era în slujba acestor convingeri. Cred că nu trebue să mai spun, că rodul unei asemenea ținute nu poate să fie decât promovarea virtuților creștine, pe o scară foarte întinsă.

Cât timp școala s'a alimentat din seva sacră a învățăturii Bisericii, viața noastră a cunoscut omenia și viața curată în toată frumusețea ei. Virtutea și abnegația se promova. In îndeplinirea îndatoririlor sale, omul se silea cu toată conștiențiozitatea, căci știa că nu are a răspunde numai șefilor lui superiori, ci în primul rând, lui Dumnezeu, care vede și știe și ceeace oamenii nu știu.

Cum s'a mai amintit și mai sus, după răsboiul mondial, noi am dorit emanciparea de sub scutul Bisericii. Și ne-am emancipat. Rezultatul l-am văzut.

Astăzi, rătăciții de eri, ajunși la răspântie de drum, nu-și află scăpare. Strigă în gura mare, să ne apropiem de altare! Da, să ne apropiem. Dar, adaug: nu cu sufletul îmbibat de plictiseală și oarecum din interes didactic-social, ci cu umilință și sinceră pocăință. Numai „inima înfrântă și smerită Dumnezeu nu o va urgisi". Numai în felul acesta adevăratul creștin se va regăsi pe sine, caracterele se vor oțeli, virtutea va înflori din nou; căci sub soare, nu există altă școală a virtuții decât aceea care se face în tinda bisericii.

Isus și Samarineanca

PITĂ

de EUGENIA MUREŞANU

Te-am plămădit din grâu nou,
In covată ca glaja de curată.
Te-am frământat cu mâni aspre,
Să dospeşti degrabă
Pentru casa 'ntreagă.

Te-am svârlit în cuptor bine ars,
Să creşti ca ugerul dela iesle.
Şi-ai rotunjit ca luna plină,
Să ne fi
La toţi hodină.

Apoi te-am ascuns în ştergare de cipcă,
Să s'astâmpere arşiţa trupului.
Te-am smucit flămând în mâni,
Ţi-am făcut cruce
Şi te-am dumicat
In blid la copii şi bărbat.

ELEGIE ÎN FURTUNĂ

de CONST. GORAN

Eu n'am nimic, trecând sub soare,
Fac praf mereu:
Văd faţa Ta strălucitoare,
Mustrare grea şi-adânc mă doare
Părinte, Dumnezeu...

Eu trec... eu trec... ca o părere,
Doar fum şi vânt:
Cu glas de tunet şi putere
Tu morţilor dai înviere,
Deschizi orice mormânt.

Când vocea Ta înfricoşată
Răsună 'n noi,
Arhanghelii în foc s'arată
Şi bubue vecia toată
Ca 'n vremea de apoi.

VITRINA CĂRŢII

CRONICA LITERARĂ

C. Gh. Savopol: CÂTEVA CHESTIUNI DE EDUCAŢIE. Ed. II-a Sibiu 1940. Pag. 168.

Virtutea este una din culmile pe care vrea să le cucerească educaţia, sub oricare din ipostasele ei s'ar înfăţişa.

Educaţia sportivă te vrea un *virtuos* al sportului, cea civilă te vrea un *virtuos* în slujirea scopurilor vieţii de stat etc.

Orice fel de educaţie te vrea un virtuos al ei.

Dar trebue să observăm că virtuosul oricărei speţe de educaţie este definit de anumite atitudini stilate, pentrucă însaşi „virtutea jigneşte când este însoţită de apucături respingătoare".

Educaţia, luată în integralitatea ei, este legată, prin urmare, de o serie de atitudini, gesturi şi acţiuni stilizate, care împreună dau coloratura, alcătuesc mozaicul superb al unei educaţii alese.

Stilizările educaţiei alese (arătate chiar şi printr'o simplă vizită), în societate, pe cale, la sporturi, la masă şi cu prilejul diferitelor evenimente familiare, formează cuprinsul acestor „Câteva chestiuni de educaţie".

Faptul că au ieşit în a doua ediţie, înseamnă că au răspuns unor nevoi reale. F. M.

Dr. G. L. Munteanu: EPISTOLA SF. APOSTOL PAVEL CĂTRE GALATENI (comentar). Ed. autorului. Cluj, 1940. Pag. 132.

Duşmanii lui Isus Hristos nu s'au mulţumit cu moartea pe cruce a Fiului lui Dumnezeu, ci au apărut în fiecare loc, unde Legea cea nouă a fost propovăduită.

Din lupta cu aceşti duşmani a luat naştere Epistola către Galateni a Sf. apostol Pavel. Tot din lupta cu duşmanii Domnului s'a născut şi cartea harnicului profesor de studii biblice de la Academia Teologică ort. rom. din Cluj, care de mult ocupă loc de frunte în rândul celor ce se străduesc întru apărarea credinţei drept măritoare.

Cartea cuprinde o vastă bibliografie, o introducere şi un comentar.

In temeinicul său comentar autorul trece prin sita cea deasă a criticei constructive şi creştineşti toate părerile posibile şi imposibile ce s'au dat vreodată asupra acestei epistole, ca la urmă cu argumente zdrobitoare să o repună în rândul celor mai autentice epistole pauline. Iar pe autorul ei, Sf. apostol Pavel, la loc de frunte intre apostolii lui Isus Hristos – aşa cum se cuvine.

Cartea Părintelui rector Dr. G. L. Munteanu îmbie oricui o înţeleaptă călăuză întru înţelegerea mai adâncă a propovedaniei marelui Apostol al neamurilor. T. C.

Al. Lascarov-Moldovanu: CARTEA DE PILDE. Edit. Cugetarea Bucureşti, Pag. 232, Lei 60.

Dacă n'am cunoaşte năzuinţa aleasă pornită din sufletul atât de bogat în cele mai alese virtuţi şi podoabe creştineşti, am putea spune, că autorul cărţii ne-a făcut o nouă surpriză plăcută. Dar noi

ştim că apostolul cuvântului şi faptelor ziditoare nu se poate opri din înaltul său avânt de înălţare. Deci, iată aşteptarea noastră firească s'a împlinit. Dovadă este noua carte ieşită proaspăt de sub teascuri, pentru a servi clerului şi mireanului intelectual sau ţăran cu cele mai alese pilde de gândire şi viaţă pură, aici fericitoare şi sus mântuitoare.

Cele 72 pilde povestite frumos şi sistematizate cu hărnicia omului conştient de menirea sa şi efectul creaţilor sale scrise cu măestria stilului său biblic sunt icoana fidelă a sufletului mare şi de cea mai aleasă structură.

Ele vădesc şi dorul lui fierbinte de a înălţa pe aripile gândului toată pleiada cititorilor şi ascultătorilor săi, mai presus de cele terestre, cu grijile lor, mai aproape de Creator şi fericire. Fiecare pildă ilustrează şi învederează calea dintre realitatea crudă a existenţei şi răutăţii omeneşti şi cea a perfecţiunii dorite pentru o viaţă mai bună.

Ea este calea arătată de Hristos!

Pildele recente ale Dlui Lascarov Moldovanu sunt o continuare amplă şi demnă a atâtor flori creştine cu care autorul a miresmut sufletul creştinesc al neamului.

V. MATEIU

ACTUALITĂŢI

CREŞTINEASCA AŞTEPTARE A CRĂCIUNULUI. In seara zilei de 15 Dechemvrie la ora 6, monumentala noastră Catedrală a fost lăcaşul unei impresionante solemnităţi religioase: Corul Episcopiei, dirijat cu o remarcabilă iscusinţă de Părintele consilier Laur. Curea, a dat un strălucit concert de colinde, pentru ascultarea căruia s'a adunat în sfântul lăcaş o mare mulţime de credincioşi români şi străini – ca'n ziua de Paşti.

Dumnezeasca slujbă s'a început cu binecuvântarea preotului; a urmat o serie de ectenii pentru pace, iar după ele concertul alcătuit din colinde de G. Dima, A. Bena, T. Popovici, G. Chiriac şi E. Monţia.

Ingereasca armonie a sfintelor cântări a înduioşat până la lacrimi marea obşte a credincioşilor, cari se simţiau înălţaţi sufleteşte, aşa cum se cuvine să fie în aşteptarea marelui praznic al Naşterii Mântuitorului nostru Isus Hristos.

In pauza concertului de colinde Părintele consilier Ion Goron a rostit o înălţătoare predică, arătând bogatele daruri duhovniceşti pe cari le-aduce Crăciunul în casa şi sufletul creştinului şi tâlcuind curăţenia cugetului şi simţirii cu care, după strămoşeasca lege, se cuvine să aşteptăm luminatul praznic.

Sfânta slujbă s'a încheiat printr'o caldă rugăciune pentru pace, rugăciune citită de P. S. S. Episcopul Nicolae, şi pe care marea obşte a credincioşilor din catedrală a ascultat-o în genunchi.

C. R.

Corul Episcopiei noastre

ZILE DE RECULEGERE. Credincioşii din oraşul de reşedinţă al Episcopiei noastre au petrecut Sărbătorile Crăciunului într'o atmosferă de înaltă reculegere sufletească.

In prima zi a Naşterii Mântuitorului nostru Isus Hristos Sfânta Liturghie a fost săvârşită în Catedrală de P. S. S. Episcopul Nicolae încunjurat de-un numeros sobor de preoţi. Răspunsurile le-a dat excelentul cor al Epicopiei sub conducerea Părintelui consilier L. Curea.

După sfânta slujbă P. S. Sa a rostit o înălţătoare predică despre sensul marelui praznic şi despre bogatele daruri duhovniceşti pe cari le aduce el fiecărui suflet de creştin şi a căror mângăitoare putere n'o poate umbri nici o suferinţă pământească.

A treia zi de Crăciun P. S. S. Episcopul Nicolae a făcut o vizitaţie canonică în fruntaşa parohie Valea Drăganului, mângăind şi povăţuind pe credincioşii cari se adunaseră într'un număr impresionant de mare să asculte creştineasca solie adusă de Părintele lor sufletesc.

Pretutindeni secerişul este bogat. – Sporeşte, Doamne, oastea secerătorilor...

✝ NEVILLE CHAMBERLAIN. Dacă ar fi murit în timpuri normale, lumea l-ar fi situat în şirul marilor bărbaţi de stat din Anglia. Acum însă, în al doilea an de război el moare cu nimbul scăzut, ca un om de stat, care n'a ştiut nici să previe, nici să evite şi nici să pregătească războiul. Astfel opinia publică engleză l-a însoţit la mormânt cu păreri variate. Oratorii funebri i-au evidenţiat chiar însuşirile lui nefavorabile, caracterul său nehotărit şi semi-măsurile luate în faţa evenimentelor, cari se precipitau şi se agravau fără încetare, până ce au izbucnit în flăcările mistuitoare ale războiului. De sigur, n'a dorit războiul, ci s'a legat de pace din răsputeri. Dar a fost silit să accepte războiul şi să prezideze evenimentele până acum de curând, când vânturile catastrofelor regretate l-au îndepărtat dela conducere. Machiavelli i-ar fi zis: „N'a fost nici destul de bun, nici destul de rău, spre a fi în stare să conducă în timpuri atât de grele". Nici-odată n'a voit şi n'a ştiut să părăsească drumul cel mijlociu.

A făcut politică conservatoare, dar n'a aparţinut aristocraţiei, ci a fost descendentul unei familii burgheze, care s'a ridicat abia spre sfârşitul veacului trecut. Tatăl său, Joe (Iosif) Chamberlain, s'a îmbogăţit prin fabricarea ghetelor şi a ajuns primar în Birmingham, mai târziu a fost ministrul coloniilor engleze şi un puternic luptător al politicii imperialiste britanice. Om elegant, cu înfăţişare simpatică, cu monoclu, cu orhidee la butonieră, era figura cea mai invidiată a parlamentului englez. Fiul său, Austen, i-a moştenit aceste însuşiri, prin cari s'a impus la rândul său şi a jucat în politica engleză un rol important, fiind inspiratorul politicii externe.

Neville Chamberlain, a fost fiul al doilea al lui Joe. El a fost un adevărat contrast cu tatăl şi cu fratele său, în ce priveşte exteriorul. Parlamentul englez n'a avut nici un membru mai puţin elegant. Neglijenţa sa în îmbrăcăminte a devenit proverbială. Se îmbrăca cu o simplitate uimitoare. Nu purta flori, monoclu ca tatăl şi fratele său Austen. Umbrela era singura lui mândrie, care a fost obiect de caricaturi multiple. In tinereţe, pe când Austen ocupa diferite demnităţi politice, el s'a angajat să conducă o fermă pe insula Bahama. Revenit în ţară conduce o mare întreprindere industrială. Mai târziu ajunge şi el primar în oraşul Birmingham. Dar, graţie cunoştinţelor sale economice, este trimis în parlament şi se evidenţiază în soluţionarea problemelor financiare. Ajunge ministru de finanţe şi săvârşeşte marea minune, care după război nu s'a produs nici în o ţară din lume: stabileşte ordine în finanţele încâlcite ale vastului imperiu britanic şi în loc de deficit, ajunge la excedente bugetare.

In anul 1937 (28 Mai) moşteneşte de la Baldwin conducerea imperiului. Un eşec vine după altul. Cu sgârcenie începe înarmarea Angliei, comandă avioane. Italia ocupă Abisinia. Chamberlain votează sancţiunile, dar este nevoit să ia la cunoştinţă anexarea. In Martie 1938 izbucneşte criza ceho-slovacă. Trimite pe lordul Runciman la Praga, să împace pe germanii sudeţi cu cehii, dar fără rezultat. Situaţia devine încordată. Chamberlain în dorinţa lui de a mântui pacea, face două sboruri cu avionul la Hitler. Intors în Anglia, publicul îi strigă: „Bine ai mai aranjat-o, moşule!" Dar aranjamentul făcut se dovedeşte de scurtă durată. In ultima clipă Mussolini salvează pacea prin întâlnirea şi arbitrajul dela München. In Martie 1939 tensiunea germano-cehă se accentuiază. Germania ocupă Ceho-slovacia. Anglia protestează vehement, dar Chamberlain nu se încumetă să facă nici un pas.

Situaţia internaţională se înrăutăţeşte vertiginos. Criza se iuteţeşte în jurul problemelor de la Danzig, în vara anului 1939. Chamberlain, devine din apărător al păcii, apărător garant al Poloniei. Garanţiile sale se reduc însă la simple cuvinte. Polonia se prăbuşeşte în trei săptămâni. Chamberlain nici acum nu ştie să decreteze la timp oportun încorporările obligatorii, nici înzestrarea armatei cu armament, aşa că în Mai 1940 este înlocuit prin Churchill; mai rămâne însă în consiliul secret, ca preşedinte, dar numele său devine din ce în ce mai rar auzit. Adversarii săi politici i-au adus acuze că el este marele vinovat pentru toate catastrofele cari s'au abătut asupra Europei şi în special asupra Angliei. In August, zdrobit sufleteşte se retrage din guvern. Acum a murit. Istoria se va pronunţa asupra răspunderii sale.

D. E. NICOARĂ

GIBRALTARUL de odinioară, centrul bine cunoscut oamenilor de afaceri, ca şi excursioniştilor şi vilegiaturiştilor cu dare de mână, şi-a schimbat aspectul. Oraşul afacerilor mari şi al plăcerilor uşoare atât pentru cei din Europa cât şi pentru cei din Africa, nu mai este cel din trecut.

El era cuibul plăcut al unei societăţi pestriţe, începând dela lumea aristocrată până la a matrozilor şi hamalilor cari se opreau aici pentru desfătare şi risipă. Şampania şi absintul au curs din belşug, schimbând indispoziţia şi plictiseala celor moleşiţi de belşug, ca şi sărăcia şi oboseala celor nemulţumiţi în ritmul dansului înfierbântat.

Bastionul fortificat, cheia de siguranţă a unui imperiu stăpânitor în lumea mărilor, avea aspectul aparent al unui Eldorado

anume întocmit pentru uitare, veselie, desfătare şi risipă.

Nime din lumea străină nu s'a gândit cândva şi n'ar fi crezut, că acest cuib de belşug şi desfătări luculice din nopţile albe, ar mai putea avea şi o altă importanţă şi semnificaţie.

Numai dispoziţiunea comandamentului militar britanic de evacuare a căzut ca un duş rece asupra petrecăreţilor cetăţeni ai Gibraltarului.

Ei au răspuns prin manifestaţii zgomotoase. Dar atacurile nocturne ale aviaţiei italiene i-a făcut să înţeleagă intuitiv, că nu mai au de zăbovit acolo. Şi au plecat.

Cu toate aceste circulaţia oraşului şi portului n'a perit, nici n'a scăzut cu nimic. Căci populaţia refugiată a fost repede înlocuită cu militari veniţi din marele imperiu şi vapoarele circulă mereu, aducând oameni, alimente şi material de războiu. In interior încă pulsează o viaţă intensă de muncă febrilă, de întărire şi modernizare militară, pentru apărare.

Greutatea principală însă din tot planul de reorganizare şi întărire militară se pune pe o laturе neaşteptată. Ea nu este nici fortificarea portului contra atacurilor maritime, nici apărarea anti-aeriană, ci asigurarea deplină contra unui eventual atac terestru venit din partea Spaniei.

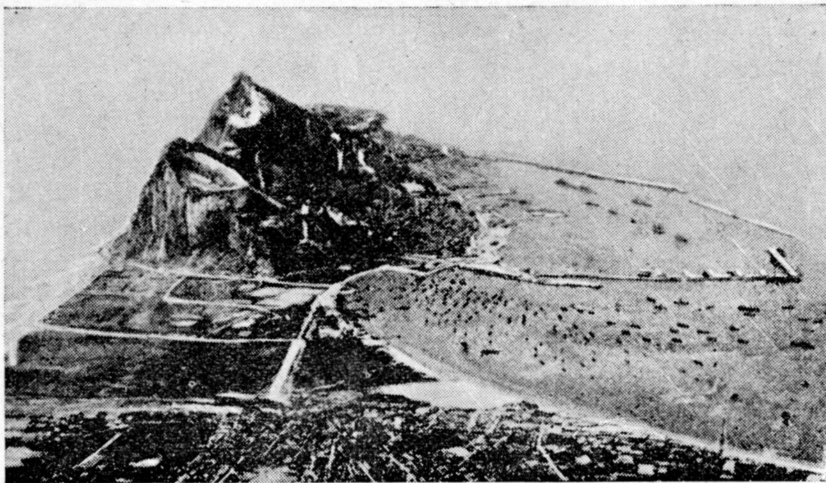
Şi zeci de mii de oameni şi-au încrucişat puterile cu uruitul maşinilor, trăgând o brazdă uriaşă de canal, care să izoleze complect Gibraltarul de Spania, şi implicit de continentul european. De data aceasta, nevoia a realizat hotărât şi urgent o muncă de talia uriaşă a celei împlinite de Lesseps în Suez.

Canalul trece prin partea de nord a peninsulei, dealungul unui hipodrom de odinioară, locul de plăcere şi câştiguri pentru aristocraţia banului. Hipodromul însuşi s'a schimbat ca prin minune într'un hangar subteran uriaş, care ascunde sute de avioane.

Aşa a devenit Gibraltarul de odinioară un punct fortificat pentru imperiul britanic, atât din punct de vedere strategic cât şi politic-geografic.

Noul canal săpat, schimbă posibilitatea de rezistenţă, dar schimbă şi aspectul geografic al Spaniei. Iar Gibraltarul însuşi se transformă din vechea peninsulă în cea mai nouă insulă de pe glob.

V. M.

Gibraltarul

PROFEŢIE. Aproape toate gazetele din Belgrad au publicat interesante frânturi din prezicerile unui vechiu călindar găsit în arhiva familiară a zugravului bisericesc sârb Zografski.

Calendarul e tipărit în Rusia. Intre altele cuprinde şi profeţii privitoare la întâmplările dintre anii 1857 şi 1957. Despre anul 1914 spune, că va aduce un războiu mare, pe urma căruia se va nărui o mare împărăţie. Va dispărea un ţar şi multe personalităţi proeminente ale vieţii publice vor fi ucise.

Despre anul 1940 spune următoarele: vor fi mari războae, pustiiri şi tulburări de tot felul. Lumea va fi bântuită de mari îngrijorări, iar în casele domnitoare se vor produce schimbări însemnate. Pe pământul Franţei va fi jale şi pagubă multă. Va curge potop de sânge şi-o mare împărăteasă va pierde totul. Mari lupte vor fi şi în 1941, dar în acest an se va aşeza din nou pacea şi bunăvoirea între oameni.

Asta din urmă — dă-o, Doamne!

E DRICUL VERII. Nu la noi, fireşte, ci în Argentina. In de obşte căldurile caniculare în Argentina se ivesc pela Crăciunul nostru. Anul acesta însă s'au grăbit: In Noemvrie, când pela noi — din îndurarea cerului — era numai toamnă frumoasă, la Buenos-Aires, ca şi'n celelalte părţi ale bogatei ţări sudamericane termometrul arăta o temperatură de 40° C.

Marile călduri estivale din Argentina sunt împreunate de obiceiu de furtuni, cari anul acesta au fost deosebit de violente. Nici nu e de mirare, căci înfricoşătoarele unelte de războiu cari brăzdează pământul, marea şi văzduhul deopotrivă, au tulburat toate stihiile lumii.

AN NOU

Anul opt nu e nici anul cinci, nici zece, nici douăzeci şi cinci. Totuşi, momentul în care „Viaţa Ilustrată" intră în al optălea an al existenţei sale ar îndreptăţi un articol pro domo din partea redacţiei. Nu l-am scris. Singurul lucru pe care ni-l îngăduim e, să rugăm pe bunul Părinte ceresc, ca să păzească sănătatea şi puterea mănunchiului de oameni, cari într'o frăţească împreună lucrare se ostenesc să umple, lună de lună, coloanele revistei noastre cu lamura gândurilor şi simţămintelor lor curate.

Iar iubiţilor noştri abonaţi şi cititori le trimitem cele mai bune urări de an nou fericit.

Redacţia revistei
„VIAŢA ILUSTRATĂ"

---o-o---

Pentru abonaţii noştri din România

Iubiţii noştri abonaţi din România sunt rugaţi să trimită preţul abonamentului la „Viaţa Ilustrată" pe adresa: LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ, Sibiu, Strada Mitropoliei, afară de preoţii din Vicariatul de Alba Iulia, cari vor trimite abonamentul la acest Vicariat.

Administraţia revistei
„VIAŢA ILUSTRATĂ"

---o-o---

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTĂ DE FAMILIE

APARE LUNAR, CU BINECUVÂNTAREA P. S. SALE EPISCOPULUI NICOLAE COLAN

ABONAMENTUL PE UN AN 7 PENGEI. – PENTRU ROMÂNIA 250 LEI. – UN NUMĂR 25 LEI.

REDACȚIA: KOLOZSVÁR – CLUJ, EPISCOPIA ORT. ROMÂNĂ, PIAȚA HITLER A. 3.

ADMINISTRAȚIA: KOLOZSVÁR – CLUJ, LIBRĂRIA EPARHIALĂ, PIAȚA HITLER A. 6.

—o-o—

ÎN ACEST NUMĂR:

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugați să-și trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeț, pe o singură pagină a hârtiei. Ordinea articolelor e determinată de necesități tehnice, nu de alte considerații. – Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.